

Kingdom of the Netherlands

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
MOLDOVA

Raport analitic: declararea veniturilor și averilor procurorilor din Republica Moldova

2022

Această cercetare a fost realizată în proiectul „Consolidarea statului democratic de drept: contribuția societății civile” implementat de Transparency International - Moldova și susținut financiar de Ambasada Regatului Țărilor de Jos. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția finanțatorilor.

Cuprins

	Pag.
<i>Acronime</i>	3
<i>Introducere</i>	4
Sumar executiv	5
Rezultatele monitorizării procesului de declarare a veniturilor și averilor procurorilor	11
1 Informații despre numărul și salarizarea agenților publici	13
2 Venituri obținute de subiecții declarării, de membrii familiei și de concubini/concubine în țară și străinătate	13
2.1 Venituri din donații	14
2.2 Venituri din depunerile la instituțiile financiare	18
3 Bunuri imobile din țară și străinătate	19
3.1 Clădiri și construcții	19
3.2 Terenuri	22
3.3 Mijloace de transport	23
3.4 Datorii	24
4 Greșeli și omisiuni la completarea declarațiilor de avere și interese personale	25
5 Statistici privind salariile și pensiile procurorilor	26
6 ANI: verificarea averilor și intereselor procurorilor	27
7 Serviciul Fiscal de Stat: examinarea sesizărilor privind abaterile fiscale admise de procurori	28
8 Procuratura Generală: cauze penale pornite în privința procurorilor (corupție, fals în declarații, îmbogățire ilicită)	29
Concluzii și recomandări	30
<i>Anexe</i>	32

Acronime

ANI	Autoritatea Națională de Integritate
Ap. central al MJ	Aparatul central al Ministerului Justiției
AP	Agent public
DAIP	Declarație de avere și interese personale
CNAS	Casa Națională de Asigurări Sociale
HCC	Hotărârea Curții de Conturi
HG	Hotărâre de Guvern
MDL	Lei moldovenești
SPS	Serviciul Fiscal de Stat
PG	Procuratura Generală
SNIA	Strategia Națională de Integritate și Anticorupție
TI-Moldova	Transparency International - Moldova

Introducere

Transparency International - Moldova (TI-Moldova) a susținut constant ideea că integritatea demnitarilor și funcționarilor publici, în special a procurorilor, trebuie pusă pe prim plan în procesul de angajare, promovare și evaluare a acestora. Pornind de la acest deziderat, TI-Moldova a monitorizat declararea veniturilor și averilor de către procurori pentru a identifica eventuale abateri în acest proces, posibile vulnerabilități în activitatea entităților publice de profil și pentru a veni cu propuneri de remediere a situației.

Pe parcursul monitorizării au fost analizați o serie de indicatori care reflectă dinamica diferitor tipuri de venituri și active declarate, ponderea persoanelor care le declară, inclusiv pentru a răspunde la întrebări precum: ce parte din veniturile procurorilor le constituie donațiile și moștenirile, cadourile oferite cu diferite ocazii; cine sunt beneficiarii celor mai mari donații; câte bunuri imobile (ex., apartamente, case, terenuri) declară procurorii, care este suprafața și valoarea acestora; câte autoturisme sunt declarate și la ce valoare etc.

În cadrul monitorizării au fost analizate datele din declarațiile de avere și interese personale ale cca 600 de procurori și 80 agenți publici din Aparatul central al MJ (pentru fiecare din anii 2018-2020).

Cercetarea a fost realizată în proiectul „*Consolidarea statului democratic de drept: contribuția societății civile*” susținut financiar de Ambasada Regatului Țărilor de Jos.

Sumar executiv

Transparency International – Moldova (TI-Moldova) a monitorizat declararea veniturilor și averilor de către procurorii din Republica Moldova pentru a identifica eventuale abateri/nereguli în acest proces, posibile vulnerabilități în activitatea entităților publice de profil, precum și pentru a veni cu propuneri de remediere a situației. Cercetarea a fost realizată în proiectul „*Consolidarea statului democratic de drept: contribuția societății civile*” susținut de Ambasada Regatului Țărilor de Jos.

Aspecte metodologice. În procesul monitorizării au fost calculați o serie de indicatori care permit de a vedea dinamica diferitor tipuri de venituri și active declarate, ponderea persoanelor care le declară, precum și de a răspunde la întrebări precum: ce parte din veniturile procurorilor le constituie donațiile, cadourile oferite cu diferite ocazii (nunți, cumetrii, botezuri); cine sunt beneficiarii celor mai mari donații; câte bunuri imobile (ex., apartamente, case, terenuri) declară procurorii, care este suprafața acestora; câte autoturisme sunt declarate și la ce prețuri etc. În același timp, s-a făcut o comparație cu indicatorii respectivi pentru o altă categorie de angajați din sectorul public - agenții publici din Aparatul central al Ministerului Justiției.

În cadrul analizei au fost utilizate datele din declarațiile de avere și interese personale anuale (DAIP) de pe Portalul declarațiilor al ANI.¹ De asemenea, au fost solicitate informații oficiale de la Procuratura Generală, ANI, Serviciul Fiscal de Stat, Casa Națională de Asigurări Sociale, analizate datele de pe paginile web ale autorităților publice, în speță, rapoartele de activitate ale Procuraturii, ANI, rapoartele privind implementarea SNIA, selectate investigațiile jurnalistice privind veniturile și proprietățile declarate de către procurori. Perioada de referință a cercetării: anii 2018-2020.

Suportul tehnic pentru extragerea automată a datelor din declarații a fost oferit de Constantin Copăceanu, AO ”Implicare Plus”. Datele au fost colectate în baza unui program de extragere a tabelor din PDF, erorile tehnice fiind în cea mai mare parte înlăturate.

Rezultatele monitorizării

În procesul monitorizării au fost analizate datele din declarațiile anuale ale cca 600 de procurori și cca 80 agenți publici din Aparatul central al MJ, pentru fiecare din anii 2018-2020.

Venituri declarate. Potrivit datelor analizate, procurorii și reprezentanții MJ au raportat venituri practic la toate rubricile compartimentului *Venituri* ale DAIP. Valoarea totală a veniturilor procurorilor s-a cifrat în 2018 la 226,5 mil. lei, 2019 – 288,4 mil. lei, 2020 – 286,5 mil. lei, iar a agenților publici din MJ – respectiv 30,3 mil. lei, 23 mil. lei și 23,8 mil. lei. Aproape 4/5 din veniturile ambelor categorii de declaranți le constituie veniturile salariale obținute la locul de muncă de bază.

Venituri din donații. Deși veniturile din donațiile oferite procurorilor au o pondere modestă în totalul veniturilor, *valoarea lor este destul de mare și în continuă creștere* – 7 mil. lei în 2018; 8,6 mil. lei în 2019 și 9,8 mil. lei în 2020. Agenții publici din Ap. central al MJ au declarat venituri din donații în sumă de 0,2 mil. lei pentru 2018; 2 mil. lei – 2019 și 1,2 mil. lei – 2020.

Ponderea procurorilor care declară donații a sporit, pentru 2018 și 2019 a declarat donații fiecare al 9-lea procuror care a depus declarații, pentru 2020 – fiecare al 7-lea, aceștia fiind mai mulți, comparativ cu agenții publici din MJ (în 2018 și 2020 fiecare al 13-lea, în 2019 – cca 3%). *Și numărul mediu de donații pe un procuror a crescut* de la 1,4 donații în 2018 până la 1,7 în 2020. De remarcat că unii procurori au indicat până la 9 donații anual, angajații MJ – până la 4 donații (*detalii – în raport*).

O mare parte din procurori au indicat donații care depășesc 100 mii de lei (pentru 2018 – cca 44% din procurorii care au declarat donații, 2019 – 43%, 2020 – 33%). Unii procurori s-au ”abonat” constant la

---

¹ <https://portal-declaratii.ani.md/>

donății, reușind să agonisească din ele venituri considerabile în ultimii ani – de la câteva sute de mii până la 2 mil. lei. Sunt cazuri când *veniturile din donații ale unor procurori sunt comparabile sau chiar depășesc de câteva ori veniturile salariale ale acestora și membrilor familiei lor*, spre ex., în 2020 – de până la 5 ori.

De remarcat e și faptul că procurorii reflectă neuniform donațiile – unii declară cadourile primite la evenimente de familie la rubrica *Venituri din donații și moșteniri* a DAIP, alții – la rubrica *Venitul din alte surse*. Dacă am uniformiza și lua în considerație astfel de donații/cadouri doar la rubrica *Venituri din donații și moșteniri*, valoarea lor ar fi mult mai mare, spre ex., în 2020 – cu cca 1/3.

Procurorii declară deseori donații și cadouri consistente oferite la nunți, cumetrii și alte evenimente de familie, valoarea lor în multe cazuri fiind de cca 1 mil. lei. Suscită atenția și *transferurile/remitențele* de sute de mii de lei care suplimentează anual, pe bandă rulantă, veniturile procurorilor. În calitate de donatori în declarații figurează, de regulă, părinții agenților publici, mai rar – alte persoane apropiate, de încredere sau prietenii. Trezește semne de întrebare capacitatea donatorilor de a oferi donații și efectua transferuri consistente.

Venituri din depuneri la instituțiile financiare. Atât procurorii, cât și reprezentanții MJ au declarat venituri din depuneri la instituțiile financiare. La procurori, aceste venituri au constituit în 2020 peste 1 mil. lei, crescând de cca 4 ori comparativ cu 2018. S-a majorat și ponderea procurorilor care declară atare venituri de la 7,7% în 2018 până la 8,6% în 2020. La reprezentanții MJ aceste venituri s-au cifrat în 2020 la 236 mii lei, crescând de 3 ori comparativ cu anul precedent. Ponderea celor ce declară atare venituri e în ușoară scădere (de la 12% în 2018 până la 10% în 2020).

Este de remarcat că *unele venituri consistente din depunerile la instituțiile financiare nu corespund activelor financiare declarate, ceea ce ar însemna că nu toate activele financiare din țară și străinătate au fost declarate sau că aceste venituri au o altă proveniență decât cea declarată*. Spre exemplu, o persoană a declarat pentru anul 2018 venituri din depunerile în instituțiile financiare de cca 2,8 mil. lei, pe când activele financiare constituiau cca 7,1 mil. lei. În cazul unor asemenea venituri valoarea activelor financiare ar trebui să fie de cca 20 ori mai mare.

Sunt și situații când agenții publici *declară din an în an active financiare/conturi bancare la care se calculează dobânzi, dar nu indică careva venituri din depunerile în instituțiile financiare*.

Bunuri imobile din țară și străinătate: clădiri și construcții. Numărul clădirilor și construcțiilor declarate de către procurori și reprezentanții MJ este în creștere (în 2020 cu cca 14% mai mult decât în 2018). Circa 4/5 din procurori și puțin peste 2/3 din reprezentanții MJ au indicat atare imobile, însă ceilalți n-au declarat nimic, nici măcar case și apartamente în care ar locui.

Suprafața medie a caselor/apartamentelor aflate în proprietatea unei familii de procuror (122 m² în 2020) este mai mare decât a unei familii a reprezentanților MJ (106 m²). Valoarea unor case/apartamente aflate în proprietate este derizorie sau, în general, lipsește. De remarcat că jurnaliștii de investigație au identificat case și apartamente ale unor procurori care n-au fost reflectate în declarații, ci înscrise pe rude sau persoane de încredere. Unii procurori, pentru a nu declara proprietățile pe care nu le-ar putea justifica, au recurs la divorțuri fictive.²

Terenuri. În jur de jumătate din procurori și 1/3 din reprezentanții MJ au declarat terenuri, numărul declaranților fiind în creștere. Chiar dacă unui procuror/unei familii de procuror i-a revenit, în medie, circa 4 terenuri (cu o suprafață medie de 1,7 ha), efectiv sunt procurori/familii de procurori care au declarat până la 163 de terenuri (*detalii în raport*).

Mijloace de transport. Numărul persoanelor care declară mijloace de transport, precum și numărul acestor mijloace este în creștere. O parte mai mare a procurorilor (cca 4/5), decât a reprezentanților MJ (cca 1/2) declară atare mijloace. Aproape toate mijloacele de transport declarate sunt autoturisme.

---

² <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/studiu-de-caz-cum-a-incercat-sotia-unui-procuror-sa-reduca-la-tacere-jurnalistii>,
https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/procurori-cu-probleme-de-integritate-unsii-de-ziua-lor?fbclid=IwAR3vkuAgFv4K2TgJNO-YX6-LrN6l6uk27Yj3G4VcAEpl_S3_XI-1fCb-ZLw,
<https://nordnews.md/video-copii-de-procuror-cu-apartamente-la-iasi-ce-ar-fi-ascuns-de-ani-seful-procuraturii-din-drochia/>

Practic fiecare al 5-lea vehicul declarat de procurori și al 8-lea declarat de reprezentanții MJ este în posesie/folosință sau utilizat în baza altor contracte translativ. Unui procuror/unei familii de procuror îi revin, în medie, 2 autoturisme, unui agent public din MJ – un autoturism.

Valoarea unor vehicule declarate este destul de mare, peste 1 mil. lei, o parte din declaranți au indicat în anii în care au procurat astfel de automobile donații și/sau venituri importante din înstrăinarea bunurilor mobile și imobile. De remarcat că valoarea declarată a unor autoturisme trezește suspiciuni, jurnaliștii de investigație relatând despre multiple cazuri când aceasta ar fi diminuată.³

Datorii. Numărul persoanelor care au luat credite și împrumuturi, precum și numărul datoriilor declarate este în creștere. O mai mare pondere din procurori, comparativ cu reprezentanții MJ, au recurs la o asemenea modalitate de a atrage mijloace bănești (de ex., în 2020 – cca 46% din procurori, de 2 ori mai mulți decât cei din MJ). Unui procuror/unei familii de procuror îi reveneau în 2020, în medie 1,7 credite/împrumuturi, reprezentanților MJ –1,3.

Circa 4/5 din datorii au fost luate de la persoane juridice (bănci și organizații de microfinanțare), 1/5 – de la persoane fizice (rude, persoane apropiate și de încredere). Valoarea unor împrumuturi luate de către procurori de la părinți și persoane de încredere este foarte mare, atingând 3 mil. lei. *Există riscul declarării de către unele persoane a datoriilor fictive pentru a justifica cheltuielile de restituire a acestora*, autoritățile competente urmând să verifice contractarea împrumuturilor consistente de la persoanele juridice, precum și capacitatea persoanelor fizice de a împrumuta atare mijloace.

În timpul monitorizării **au fost identificate o serie de erori la completarea DAIP**. Cele mai frecvente țin de indicarea unor venituri la rubrici improprii (de ex., a veniturilor din remitențe și transferuri, precum și a celor din locațiunea imobilelor – la venituri din depuneri la instituțiile financiare; a salariului soțului/soției, a dobânzilor la conturile bancare, a dividendelor – la venituri din alte surse). O bună parte din agenții publici nu declară apartamente, case, de parca n-ar fi locuit undeva. Sunt multiple cazuri de indicare eronată a suprafeței imobilelor și terenurilor⁴ (*detalii – în raport*).

Statistici privind pensiile și salariile procurorilor. Conform CNAS, în ultimii ani au fost stabilite pensii pentru peste 200 procurori⁵, pensia medie lunară a procurorilor fiind în creștere continuă. Potrivit situației la 01.01.2022 aceasta a constituit cca 18 mii lei, depășind de cca 7 ori pensia medie lunară pe țară și de cca 9 ori – pensia minimă lunară (în anii precedenți acest raport a fost mai mare). Și remunerația medie lunară a procurorilor s-a majorat, fiind în 2020 de cca 23 mii lei și depășind de cca 3 ori salariul mediu lunar pe economie.

Verificarea de către ANI a declarațiilor de avere și interese ale procurorilor. ANI a inițiat controlul averilor și intereselor procurorilor în 2019, pe parcursul a trei ani fiind verificate cca 1900 declarații. În 2019-2021 inspectorii de integritate au întocmit 71 procese verbale de inițiere a controlului privind eventuale încălcări admise de procurori, toate referindu-se la declararea averilor și intereselor. De remarcat că în 2021 fiecare al 5-lea proces verbal de inițiere a controlului privind respectarea regimului declarării averilor și intereselor personale a fost întocmit în privința procurorilor, dar și fiecare al 5-lea proces verbal de refuz de a iniția un atare control a vizat procurorii.⁶

Urmare a controalelor efectuate pe parcursul a trei ani, inspectorii de integritate au emis 8 acte de constatare, majoritatea privind nedepunerea sau depunerea tardivă a declarațiilor și doar unul privind depistarea diferenței substanțiale între averea dobândită și veniturile obținute. Practic toate dosarele contravenționale trimise în instanța de judecată (36 din 37 dosare) țin de încălcarea regulilor de declarare a averii și intereselor personale, valoarea amenziilor aplicate procurorilor fiind de circa 64 mii lei.

³ <https://www.jurnal.md/ro/news/d7138e406a784899/sefii-procuraturilor-de-la-sangerei-si-drochia-luati-la-ochi-de-ani-dupa-investigatia-jurnal-tv-privind-averile-de-milioane.html>, <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/saracii-procurori-cu-apartamente-case-si-zeci-de-mii-de-euro-donati-de-parinti-si-rude>

⁴ Indicarea suprafeței imobilelor în hectare sau "m²+ha"; indicarea în aceeași declarație a suprafeței terenurilor în ari, ha, m².

⁵ La 01.01.2019 – 232 persoane, 01.01.2020 – 235, 01.01.2021 – 229, 01.01.2022 – 224.

⁶ Raportul ANI privind activitatea în anul 2021, <https://ani.md/sites/default/files/Raport%20ANI%202021.pdf>.

Comunicarea și conlucrarea ANI cu Procuratura Generală este insuficientă. ANI a expediat PG, în 2019-2021, 6 sesizări privind eventuale cazuri de fals în declarații admise de procurori, inclusiv 4 în 2021, dar, potrivit Autorității în cazul ultimilor ”n-au fost careva inițieri”.

Procuratura Generală: cauze penale pornite în privința procurorilor (corupție, fals în declarații, îmbogățire ilicită). În 2018-2021, Procuratura Generală a pornit în privința procurorilor 44 cauze penale, din ele 19 (43%) – pe eventuale cazuri de corupție și conexe acestora și 7 (16%) - pe eventuale cazuri de îmbogățire ilicită, cele mai multe fiind pornite în 2021. Procuratura n-a inițiat cauze penale pe eventuale cazuri de fals în declarațiile de avere și interese ale procurorilor. De remarcat că în acest timp ANI a expediat Procuraturii 6 asemenea sesizări. În perioada de referință Procuratura a expediat în instanța de judecată 13 cauze penale în privința procurorilor, inclusiv 10 – pe eventuale cazuri de corupție și conexe acestora și 1 - pe un eventual caz de îmbogățire ilicită.

Serviciul Fiscal de Stat: examinarea sesizărilor privind abaterile fiscale admise de procurori. SFS a examinat în 2020 două sesizări despre abaterile fiscale admise de procurori, dar n-a identificat riscuri care ar fi temei pentru inițierea controalelor. În 2021 au fost recepționate 5 sesizări, în 3 din ele nefiind stabilite riscuri pentru administrare fiscală; într-un un caz – stabilite riscuri sporite, urmând a fi efectuat un control; în ultimul, după identificarea abaterii, persoana s-a conformat benevol, a declarat venituri din creșterea de capital la înstrăinarea activului și a achitat impozitul pe venit.

Comunicarea și conlucrarea dintre ANI și SFS lasă de dorit. Prevederile legale existente stabilesc praguri valorice diferite pentru verificarea persoanelor de către inspectorii de integritate (diferență substanțială)⁷ și de către inspectorii fiscali (diferență semnificativă)⁸, ceea ce ar îngusta aria de verificare a eventualelor abateri fiscale admise de declaranți.

Concluzii și recomandări

Analiza indicatorilor calculați în baza DAIP pentru cele două categorii de declaranți relevă riscuri mai mari de corupție și lipsă de integritate în rândul procurorilor. De asemenea, se atestă și vulnerabilități în activitatea entităților publice de profil.

Veniturile salariale, precum și alte tipuri de venituri declarate de procurori și de reprezentanții MJ sunt, de regulă, în continuă creștere. Veniturile din donații, în speță ale procurorilor suscită atenția. Ponderea procurorilor care declară donații o depășește pe cea a reprezentanților MJ (în 2020 – de 2 ori). *O mare parte din procurori au declarat donații care depășesc anual 100 mii de lei. Sunt cazuri când veniturile din donații ale unor procurori sunt comparabile sau depășesc de câteva ori veniturile lor salariale.*

Este de remarcat faptul că, pe de o parte, *la evenimentele de familie ale procurorilor se colectează sume exorbitante, pe de altă parte, organizarea unor asemenea evenimente necesită cheltuieli pe potrivă, ceea ce pare să nu se confirme prin veniturile declarate de aceștia.* De asemenea, *trezesc bănuiele transferurile consistente de la rudele din străinătate, care, în marea parte, lucrează în poziții mai puțin calificate și mai prost plătite și pare să nu fie în stare să facă asemenea donații/transfery.*

Unele venituri importante din depunerile la instituțiile financiare ale ambelor categorii de declaranți nu corespund activelor financiare, ceea ce ar însemna că nu toate activele din țară și străinătate au fost declarate sau că aceste venituri au o altă proveniență decât cea indicată. Unele persoane nu declară venituri din depuneri în instituțiile bancare, deși dispun de conturi bancare la care se calculează dobânzi.

⁷ *Diferență substanțială* – diferența de 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea subiectului declarării la începutul verificării și la intrarea lui în funcție/numire/mandat, luând în considerare veniturile obținute și cheltuielile suportate de subiectul declarării și membrii familiei. În prezent, diferența în cauză constituie cca 200 mii lei.

⁸ *Diferență semnificativă* – diferența între veniturile impozabile estimate de fisc și veniturile impozabile declarate de persoana fizică care depășește 300 mii de lei.

Numărul bunurilor imobile, în speță, al clădirilor și construcțiilor declarate, este în creștere. Deși majoritatea persoanelor au declarat imobile, o parte importantă din ei n-a indicat nici măcar case sau apartamente în care ar locui. Suprafața medie a caselor/apartamentelor aflate în proprietatea unei familii de procuror este mai mare decât a reprezentanților MJ. *Valoarea unor bunuri imobile aflate în proprietatea declaranților ar fi diminuată considerabil, comparativ cu valoarea de piață.*

Numărul persoanelor care au luat credite și împrumuturi, precum și numărul datoriilor este în creștere. Totuși, o mai mare pondere din procurori, comparativ cu reprezentanții MJ, au recurs la o asemenea modalitate de a atrage mijloace financiare (în 2020, de 2 ori). *Există riscul declarării de către unele persoane a datoriilor fictive pentru a justifica cheltuielile de restituire a acestora.*

Inspectorii de integritate *nu au suficiente capacități, precum și surse de informații pentru a verifica temeinic veniturile și averile demnitarilor publici, inclusiv ale procurorilor în țară și străinătate. SIA e-Integritate nu oferă inspectorilor un suport practic în procesul de analiză/verificare a veniturilor și averilor.*

Începând cu 2022, a fost introdusă obligația de a indica în declarații *bunurile virtuale*, inclusiv valuta virtuală. Procurarea valutei virtuale este o oportunitate propice de a tăinu banii de proveniență ilicită, fiind important ca inspectorii de integritate să aibă abilități de a identifica și urmări astfel de active. Totuși, *în lipsa unui cadru de reglementare, norma respectivă rămâne nefuncțională.*

Comunicarea și conlucrarea ANI cu autoritățile publice, în special, Procuratura Generală și Serviciul Fiscal de Stat lasă de dorit.

În timpul monitorizării *au fost identificate multiple erori și omisiuni la completarea declarațiilor de avere și interese personale.*

Jurnaliștii de investigație care relatează despre eventuale cazuri de îmbogățire nejustificată, averi ce nu pot fi explicate prin venituri legale, devin ținta unor atacuri și presiuni.

Recomandări:

- Familiarizarea temeinică de către ANI a agenților publici cu modul de completare a DAIP, includerea în ghidul autorității a unor exemple concrete de completare a diferitor rubrici ale declarației, enunțarea erorilor tipice la instruire/prin circulară;
- Semnarea de către ANI a acordurilor de colaborare cu organele competente din alte țări care ar facilita identificarea și verificarea veniturilor și averilor subiecților declarării în străinătate;
- Fortificarea capacităților inspectorilor de integritate de a controla veniturile și averile din țară și străinătate ale demnitarilor și funcționarilor publici, creșterea interacțiunii cu organele abilitate din alte țări, inclusiv prin schimb de date și consultanță;
- Verificarea capacității persoanelor care fac donații, efectuează transferuri și acordă împrumuturi consistente de a oferi astfel de mijloace;
- Urmărirea de către inspectorii de integritate a dinamicii indicatorilor financiari din declarații care au salturi inexplicabile, ce ar putea fi cauzate de tăinuirea provenienței unor venituri;
- Verificarea motivelor care au stat la baza refuzurilor inspectorilor de integritate de a iniția controale privind respectarea regimului declarării averilor și intereselor de către subiecții declarării, în speță de procurori, pentru a preveni refuzurile nejustificate și responsabiliza inspectorii de integritate;
- Întărirea cooperării dintre ANI, Procuratura Generală și Serviciul Fiscal de Stat, inclusiv prin întruniri comune și schimb de informații/experiență, în verificarea și probarea cazurilor ce țin de falsul în declarațiile de avere și interese și îmbogățirea nejustificată;
- Consolidarea controlului intern managerial în cadrul Procuraturii, cu accent pe componenta integritatea și etica, verificarea respectării Codului de etică al procurorilor pentru a preveni tăinuirea și denaturarea de către procurori a informațiilor referitoare la venituri și averi;

- Examinarea oportunității de ajustare a cadrului legal pentru a elimina discrepanța între pragurile valorice aplicate pentru verificarea agenților publici/persoanelor fizice de către inspectorii de integritate și de către inspectorii fiscali;
- Efectuarea unei evaluări IT a SIA e-Integritate în vederea îmbunătățirii acestuia, implicând creșterea unor capacități reale de analiză care ar facilita activitatea inspectorilor de integritate, cu transparentizarea măsurilor întreprinse;
- Oferirea accesului reprezentanților societății civile și mass-mediei la baza de date digitalizată a declarațiilor de avere și interese personale a ANI.

Rezultatele monitorizării procesului de declarare a veniturilor și averilor procurorilor

Context

Potrivit rapoartelor anuale de activitate ale Procuraturii Generale, la 01.01.2020, în Republica Moldova activau 640 procurori, la 01.01.2021 – 638 procurori, circa $\frac{3}{4}$ din ei – în procuraturile teritoriale.⁹ În urma evaluării interne a riscurilor instituționale de corupție în Procuratură efectuate în 2020¹⁰ au fost identificate o serie de probleme, printre ele cu o mare probabilitate de materializare – riscurile coruperii pasive, a falsului în acte publice și a îmbogățirii ilicite. Au fost remarcați și factori de risc individuali, care țin de lipsa integrității profesionale a unor agenți publici din procuratură.¹¹

În aa. 2018-2021 Procuratura Generală a pornit 44 cauze penale în privința procurorilor, din ele 43% – pe eventuale cazuri de corupție și conexe acestora și 16% – pe eventuale cazuri de îmbogățire ilicită¹², ceea ce arată că aceste riscuri se materializează, diminuând încrederea societății în activitatea procurorilor. Astfel, potrivit ultimului Studiu de evaluare a impactului Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție, se atestă o diminuare a nivelului încrederii populației și oamenilor de afaceri în organele procuraturii.¹³

Investigațiile jurnalistice despre veniturile și averile procurorilor scot la iveală cazuri de îmbogățire ilicită și averi nedeclarate care nu pot fi explicate prin venituri legale, jurnaliștii care descoperă și semnalează despre asemenea cazuri devenind ținta unor atacuri și presiuni.¹⁴

Deși în ultimul timp ANI a devenit mai activă, inclusiv s-a autosesizat în urma mai multor investigații jurnalistice, situația lasă de dorit. Controalele inițiate de ANI țin, cu precădere, de verificarea depunerii de către procurori a declarațiilor de avere și interese, respectiv sancțiunile – de nedepunerea sau depunerea tardivă a acestora. Declarațiile de avere și interese personale ale agenților publici, inclusiv ale procurorilor sunt plasate pe Portalul declarațiilor de pe pagina web a ANI în variantă scanată (PDF), societatea civilă neavând acces la o baza de date digitalizată care ar facilita sortarea și analiza informațiilor.

Programul de activitate a Guvernului Republicii Moldova „Moldova vremurilor bune”, prevede printre acțiunile prioritare la capitolul *Justiție și anticorupție* o serie de măsuri ce țin de evaluarea procurorilor și de verificarea veniturilor și proprietăților acestora¹⁵, implicit *asigurarea verificării eficiente de către ANI a averilor funcționarilor și demnitarilor de rang înalt sau care dețin funcții sensibile la săvârșirea actelor corupționale, inclusiv a procurorilor.*

---

⁹ Raport privind activitatea Procuraturii Republicii Moldova pentru a. 2020

<http://procuratura.md/file/Raport%20de%20activitate%20a%20Procuraturii%20Republicii%20Moldova%20pentru%20anul%202020.pdf>

¹⁰ Raport privind rezultatele evaluării interne a riscurilor de corupție în cadrul Procuraturii Republicii Moldova, 2020, http://procuratura.md/file/2020-12-22_RAPORT%20rezultatele%20evaluarii%20RFC%20final.pdf. (Procedura de evaluare internă a riscurilor a fost inițiată prin Ordinul Procurorului General nr.49/28 din 27.05.2020).

¹¹ Potrivit raportului enunțat, riscurile respective au fost determinate de o serie de factori, inclusiv cadrul normativ lacunar; operaționali (discreția la luarea deciziilor, aplicarea neconformă a procedurilor, influențarea ierarhică a deciziilor adoptate); interni (carențe în sistemul de control intern managerial, inclusiv neimplementarea procesului de management al riscurilor de fraudă și corupție); individuali – care se raportează la lipsa integrității profesionale a unor agenți publici din Procuratură.

¹² Informații oferite de Procuratura Generală prin scrisoarea nr.14-7d/22-206, a se vedea date detaliate în paragraful 7 al raportului.

¹³ Conform indicatorilor integrați pentru populație și oameni de afaceri, nivelul încrederii a scăzut cu 2 puncte procentuale – de la 11% în 2017 până la 9% în 2021. A se vedea *Studiul de evaluare a impactului Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție*, 2021, https://www.md.undp.org/content/moldova/ro/home/library/effective_governance/studiu-de-evaluare-a-impactului-strategiei-naionale-de-integrita1.html

¹⁴ A vedea sinteza investigațiilor jurnalistice în Anexa 4 a prezentului raport.

¹⁵ https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/programul_de_activitate_al_guvernului_moldova_vremurilor_bune.pdf

Pornind de la dezideratul că integritatea demnitarilor și funcționarilor publici, în special a procurorilor, trebuie pusă pe prim plan în procesul de angajare, promovare și evaluare a acestora, TI – Moldova a inițiat monitorizarea declarării veniturilor și averilor procurorilor. *Scopul cercetării* este de a scoate în evidență eventualele derapaje ale acestora de la normele de integritate, a identifica posibile vulnerabilități în activitatea entităților publice de profil și de a veni cu propuneri de remediere a situației.

Aspecte metodologice

În procesul monitorizării au fost calculați o serie de indicatori care permit de a vedea dinamica diferitor tipuri de venituri și active declarate, ponderea persoanelor care le declară, precum și de a răspunde la întrebări precum: ce parte din veniturile procurorilor le constituie donațiile, cadourile oferite cu diferite ocazii (nunți, cumetrii, botezuri); cine sunt beneficiarii celor mai mari donații; câte bunuri imobile (ex., apartamente, case, terenuri) declară procurorii, care este suprafața acestora; câte autoturisme sunt declarate și la ce prețuri etc. În același timp, s-a făcut o comparație cu indicatorii respectivi pentru o altă categorie de angajați în sectorul public - agenții publici din Aparatul central al Ministerului Justiției.

În cadrul analizei au fost utilizate datele din declarațiile de avere și interese personale anuale (DAIP) de pe Portalul declarațiilor al ANI.¹⁶ De asemenea, au fost solicitate informații oficiale de la Procuratura Generală (în speță, date despre rezultatele controalelor și cauzele penale pornite în privința procurorilor pe eventuale cazuri de corupție și conexe acestora); ANI (eventualele încălcări ale regimului declarării averilor și intereselor personale, rezultatele controalelor și sancțiunile aplicate), Serviciul Fiscal de Stat (sesizările ANI despre eventuale cazuri de evaziune fiscală admise de către procurori și persoanele lor apropiate), Casa Națională de Asigurări Sociale (numărul procurorilor pensionați și pensiile acestora). La fel, au fost analizate datele de pe paginile web ale autorităților publice, în special rapoartele de activitate ale Procuraturii, ANI, rapoartele privind implementarea Strategiei naționale de integritate și anticorupție. Totodată, au fost colectate investigațiile jurnalistice privind veniturile și proprietățile declarate de către procurori. Perioada de referință a cercetării: anii 2018-2020.

Suportul tehnic pentru extragerea automată a datelor din declarațiile de avere și interese de pe Portalul declarațiilor ANI a fost oferit de Constantin Copăceanu, AO ”Implicare Plus”. Datele au fost colectate în baza unui program de extragere a tabelelor din PDF, erorile tehnice fiind în cea mai mare parte înlăturate.¹⁷ Totodată, s-a recurs și la selectarea manuală a datelor din declarații. Erorile umane la completarea declarațiilor de avere și interese au fost relevate într-un paragraf aparte al raportului. Veniturile și averile declarate în valută străină au fost recalculat în MDL potrivit cursului de schimb al Băncii Naționale a Moldovei.

În procesul monitorizării au fost analizate datele din declarațiile anuale ale cca 600 de procurori și cca 80 persoane din Aparatul central al MJ, pentru fiecare din anii 2018-2020.

Rezultatele monitorizării sunt expuse în profilul compartimentelor declarației de avere și interese personale, după cum urmează.

---

¹⁶ <https://portal-declaratii.ani.md/>

¹⁷ Erorile identificate în procesul extragerii automate a datelor, în speță cele tehnice, sunt datorate formatului neprietenos al declarației în format PDF (“tabel în tabel”, cu multiple cazuri când denumirea indicatorului și valoarea acestuia se află pe diferite pagini), greșelilor la completarea DAIP (ex., indicarea eronată a denumirii valutilor; reflectarea valorilor cu câteva decimale, – variante de 17.000,50 MDL și 17000.50 MDL și 17,000 MDL), erorile programului de extragere a tabelelor din PDF ș.a.

1. Informații despre numărul și salarizarea agenților publici

La solicitarea TI-Moldova, Procuratura Generală și Ministerul Justiției au oferit date referitoare la numărul agenților publici și remunerația medie lunară a acestora (inclusiv prime și sporuri salariale).

Numărul agenților publici care au depus declarațiile anuale de avere și interese personale (DAIP) a fost stabilit, pornind de la datele de pe Portalul declarațiilor ANI. Este de remarcat că în urma extragerii datelor de pe acest portal a fost identificat un număr destul de mare al DAIP anuale repetitive depuse de procurori în aa.2018-2020, eventual din cauza erorilor identificate și corectate de aceștia, în urma atenționării de către inspectorii de integritate sau din cauza cunoașterii insuficiente a procedurii de depunere a DAIP electronice. Având în vedere tendința de creștere a ponderii declarațiilor repetitive în totalul declarațiilor depuse, relevată în rapoartele de activitate ale ANI¹⁸, ar fi rațional ca autoritatea să analizeze cauzele și să întreprindă măsuri care ar contribui la diminuarea numărului unor atare declarații (eventual, o familiarizare mai temeinică a subiecților declarării cu modul de completare a DAIP).

Numărul și salarizarea agenților publici

Tabelul 1

	Procurori			Agenți publici din Ap. central al Min. Justiției		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Numărul agenților publici la data de 1 ianuarie ¹⁹ , pers.	647	640	638	97	95	90
Numărul agenților publici care au depus DAIP anuale, pers. (potrivit datelor de pe https://portal-declaratii.ani.md)	585	592	594	75	76	79
Remunerația medie lunară a agenților publici (inclusiv prime, sporuri), mii lei ²⁰	21,7	21,7	22,9	13,9	10,4	11,1

2. Veniturile obținute de subiecții declarării, de membrii familiei și de concubini/concubine în țară și străinătate

Potrivit declarațiilor anuale de avere și interese personale ale agenților publici²¹, aceștia raportează venituri practic la toate rubricile din compartimentul *Venituri* (Tabelul 2). Valoarea totală a veniturilor procurorilor s-a cifrat în 2018 la 226,5 mil. lei, 2019 – 288,4 mil. lei, 2020 – 286,5 mil. lei, iar a agenților publici din Ap. central al MJ – respectiv 30,3 mil. lei, 23 mil. lei și 23,8 mil. lei. Cea mai mare pondere în totalul veniturilor ambelor categorii de subiecți (până la cca 4/5) o au *Veniturile salariale obținute la locul de muncă de bază de către agenții publici și membrii familiei lor*. Alte două componente importante de venituri sunt *Veniturile din alte surse*²² și *Veniturile din înstrăinarea bunurilor mobile și imobile*.

¹⁸ Raportul de activitate al ANI pentru anul 2020, https://ani.md/sites/default/files/RAPORT%20ANUAL%202020_0.pdf, Raportul de activitate al ANI pentru anul 2021, <https://ani.md/sites/default/files/Raport%20ANI%202021.pdf>

¹⁹ Numărul procurorilor a fost preluat din rapoartele de activitate ale Procuraturii Generale pentru anii 2018, 2019 și 2020, numărul agenților publici din Aparatul central al Ministerului Justiției a fost oferit la solicitarea TI-Moldova (la data de 1 ianuarie).

²⁰ Informațiile au fost prezentate la solicitarea TI-Moldova. Potrivit PG, remunerația medie lunară estimativă a procurorilor includea în 2018 sporurile pentru exercitarea funcțiilor de conducere, primele unice și ajutorul material; în 2019 – sporurile pentru titlul științific; în 2020 – sporurile pentru titlul științific, premiile unice și premiul anual pentru rezultatele a. 2019.

²¹ Informațiile au fost preluate de pe Portalul declarațiilor ANI <https://portal-declaratii.ani.md>.

²² Îndemnizații, premii, burse, pensii, ș.a.

Sinteza veniturilor declarate de către agenții publici

	Indicatori venituri (potrivit DAIP anuale)	Procurori			Agenți publici din Ap. central al Min. Justiției		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
1	Veniturile salariale obținute la locul de muncă de bază de către agenții publici, mii lei	137699	168599	156036	17867	9377	11493
2	Veniturile salariale obținute la locul de muncă de bază de către agenții publici și membrii familiei, mii lei	176032	212968	204436	23272	13897	18120
3	Venitul din activitatea didactică, științifică, de creație, mii lei	1018	2288	2366	314	121	270
4	Veniturile din depuneri la instituțiile financiare, mii lei	276	1396	1038	2882 ²³	68	231
5	Veniturile din activitatea de reprezentant al statului în societățile comerciale, mii lei	0	0	0	0	19	17
6	Veniturile din donații, moșteniri + ²⁴ , mii lei, inclusiv:	8003	10323	10854	636	2839	1219
	- donații	6987	8640	9781	235	2013 ²⁵	1160
	- moșteniri	144	0	231	184	0	0
7	Numărul donațiilor și moștenirilor, unități,	92	109	148	12	2	11
	din ele moșteniri	3	0	1	2	0	0
8	Numărul agenților publici care au declarat donații, pers.	64	68	88	6	2	6
9	Numărul agenților publici care au declarat moșteniri, pers.	2	0	1	2	-	-
10	Veniturile din înstrăinarea/deținerea valorilor mobiliare, cotelor din capitalul social al societăților comerciale, mii lei	215	462	904	322	5	0
11	Veniturile din înstrăinarea bunurilor mobile și imob., mii lei	18351	34346	33338	1174	451	1660
12	Veniturile din alte surse, mii lei	22623	26575	33518	1722	1991	2273
13	TOTAL VENITURI, mii lei	226518	288358	286454	30322	22894	23790
14	Numărul agenților publici (AP) care au depus DAIP anuale, pers. (potrivit datelor de pe https://portal-declaratii.ani.md)	585	592	594	75	76	79
15	Pondere veniturilor salariale ale AP și membrilor familiei lor în totalul veniturilor acestora, %	77.7	73.9	71.4	76.7	60.7	76.2
16	Pondere veniturilor din înstrăinarea bunurilor mobile și imobile în totalul veniturilor, %	8.1	11.9	11.6	3.9	2.0	7.0
17	Pondere veniturilor din alte surse în totalul veniturilor, %	10.0	9.2	11.7	5.7	8.7	9.6
18	Pondere veniturilor din donații în totalul veniturilor, %	3.1	3.0	3.4	0.8	n/a	4.9
19	Pondere AP care au declarat donații %	11	11	15	8	3	8
20	Numărul mediu al donațiilor per agent public (nr. donațiilor raportat la nr. AP care le-au declarat)	1.4	1.6	1.7	1.7	1.0	1.8
21	Valoarea medie a donațiilor per agent public care le-a declarat, mii lei	109.2	127.1	111.1	39.2	n/a	193.3

* n/a – neaplicabil (în 2019 au fost declarate doar două cazuri de donații: apartament și mijloace bănești).

²³ Circa 97% din aceasta suma (139686.6 EUR sau circa 2,8 mil. lei) le-a declarat în calitate de venituri din depuneri în instituțiile financiare Elena Poalelungi (<https://public-pdf-declaratii.ani.md/pdf/get/310917/3>).

²⁴ Acestea sunt veniturile declarate de agenții publici la pct.8 Capitolul II *Venitul din donații și moșteniri* al DAIP. O parte din agenții publici a declarat la rubrica dată cadourile bănești oferite cu prilejul evenimentelor de familie (nunți, cumetrii, botezuri, zile de naștere), precum și transferurile/remitențele de peste hotare.

²⁵ În a. 2019 doi agenți publici din Ap. central al MJ, au declarat în calitate de donații un apartament în valoare de 58 mii EUR (cca 1,2 mil. lei) și mijloace bănești în sumă de 850 mii lei.

2.1 Venituri din donații

Deși veniturile din donațiile oferite procurorilor au o pondere modestă în totalul veniturilor declarate, valoarea acestora r este destul de mare și în continuă creștere – 7 mil. lei în 2018; 8,6 mil. lei în 2019 și 9,8 mil. lei în 2020. În ce privește agenții publici din Ap. central al MJ, aceștia au declarat venituri din donații în sumă de 0,2 mil. lei în 2018; 2 mil. lei în 2019 și 1,2 mil. lei – în 2020.

De remarcat că și ponderea procurorilor care declară donații este în creștere, pentru 2018 și 2019 donațiile le-au declarat circa 11% din procurorii care au depus declarații (fiecare al 9-lea), pentru 2020 – circa 15% (fiecare al 7-lea). Comparativ cu procurorii, agenții publici din Ap. central al MJ care au declarat donațiile au fost mai puțini – în 2018 și 2020 câte 8% (fiecare al 13-lea), 2019 – 3%.

Și numărul mediu de donații pe un procuror a evoluat, de la 1,4 donații în 2018 până la 1,7 în 2020. Printre beneficiarii celor mai multe donații în 2018 au fost Statnii Roman (9 donații), Cebotari Serghei (4); în 2019: Statnii Roman (9), Burlacu Aliona (5), Bivol Octavia, Furtuna Victoria, Rapeșco Ivan (câte 4); în 2020: Bivol Octavian, Furtuna Victoria (câte 6), Cojocaru Vladislav (5), Bursacovschi Sergiu, Burlacu Aliona, Cebotari Serghei, Fistic Eduard, Sili Radu, Burlacu Ivan (câte 4).

Agenților publici din Ap. central al MJ le-a revenit în medie câte 1,7 donații în 2018, 1 – în 2019 și 1,8 – în 2020. Beneficiarii celor mai multe donații au fost Lupu Ana (4 donații în 2018) și Țigău Zinaida (4, în 2020).

În ceea ce privește valoarea medie a donațiilor pe un procuror, aceasta a constituit 109,2 mii lei în 2018, 127,1 mii lei – în 2019 și 111,1 mii lei – în 2020. O mare parte din procurori au declarat donații valoarea cărora a fost egală sau a depășit 100 mii lei (2018 – cca 44% din procurorii care au declarat donații, 2019 – 43%, 2020 – 33%).

Tabelul 3

TOP procurori cu donații de peste 100 mii lei²⁶

2018	Venituri din donații, mii lei	2019	Venituri din donații, mii lei	2020	Venituri din donații, mii lei
Popescu Constantin	920	Rusu Vitalie	850	Popescu Constantin	1232,9
Statnii Roman	540	Furtună Victoria	561	Furtună Victoria	610,6
Pascari Andrei	366,3	Babenco Valeriu	441	Cazacu Mariana	476,6
Rusu Roman	300,7	Zaharia Ludmila	340,8	Roșior Elena	441
Furtună Victoria	290,5	Bivol Octavian	325,8	Țurcan Victor	387,4
Cojocaru Vladislav	205,6	Haric Evghenii	308,4	Zgardan Ghenadie	340,8
Dermejni Valeriu	200,5	Roșior Elena	300,7	Gheorghisțean Irina	331,9
Gîrbu Natalia	200,5	Zgardan Ghenadie	300,6	Cojocaru Vladislav	321,9
Ciubotaru Vasile	190	Purici Dumitru	289,7	Jîmbei Daniel	300,7
Botnaru Ruslan	186,4	Burlacu Aliona	284	Balan Eugen	250
Popa Sergiu	177,2	Cîrlan Valeriu	275,6	Ciobanu Mircea	250
Nesterov Aliona	159,9	Oprea Vasile	260,6	Bucătaru Lilia	239,8
Pîrlîi Ghenadie	150	Vulpe Maria	260,2	Munteanu Victoria	228,6
Pascari Anna	145	Mocan Sergiu	200,5	Zaharia Ludmila	220,5
Pîrău Nicolae	145	Balan Eugen	200	Epure Ghennadi	213
Pitel Anatolie	140	Cojocaru Vladislav	199,3	Murguleț Irina	200,5
Baeșu Andrei	128,3	Popescu Gheorghe	180,4	Tataru Irina	200,5

²⁶ Valoarea donațiilor declarate în valută străină a fost recalculată în MDL potrivit cursului mediu de schimb al Băncii Naționale a Moldovei.

Lungu Ruslan	120,3	Statnî Roman	170	Zamă Sergiu	185
Baraluic Ruslan	100,2	Mîndrescu Maria	143,1	Oprea Vasile	180,4
Beltei Oxana	100,2	Busuioc Nicolae	139,3	Juravliova Anastasia	150
Bobrov Vladislav	100,2	Iachimovschi Octavian	120,3	Gaina Viorel	140,3
Gaina Viorel	100,2	Plugaru Victor	120	Crișciuc Ion	120,2
Moșneaga Vladimir	100,2	Zaporojan Iancu	110,3	Zaporojan Iancu	110,3
Roșior Elena	100,2	Beșleaga Diana	104	Săli Radu	108,3
Stăvilă Alexei	100,2	Gaina Viorel	100,2	Purici Dumitru	107,5
Zgureanu Alexandru	100,2	Ivanov Vitalie	100,2	Baraliuc Ruslan	100,2
		Paladi Alexandru	100,2	Costișanu Felicia	100,2

Putem observa că unii din acești procurori s-au ”abonat” constant la donații, reușind să agonisească în ultimii ani venituri considerabile:

- Popescu Constantin: donațiile din 2018 și 2020 – cca 2,2 mil. lei;
- Furtună Victoria: 2018, 2019 și 2020 – cca 1,5 mil. lei;
- Roșior Elena: 2018, 2019 și 2020 – 842 mii lei;
- Cojocaru Vladislav: 2018, 2019 și 2020 – 727 mii lei;
- Statnî Roman: 2018 și 2019 – 710 mii lei;
- Balan Eugen: 2018, 2019 și 2020 – 550 mii lei;
- Zaharia Ludmila: 2019, 2020 – 561 mii lei;
- Purici Dumitru: 2018, 2019 și 2020 – 448 mii lei;
- Oprea Vasile: 2019, 2020 – 441 mii lei;
- Găina Viorel: 2018, 2019 și 2020 – 340 mii lei;
- Pîrlîi Ghenadie: 2018, 2019, 2020 – 330 mii lei;
- Plugaru Victor: 2018, 2019 și 2020 – 320 mii lei;
- Tataru Irina: 2019, 2020 – 300 mii lei;
- Baraliuc Ruslan: 2018, 2019 și 2020 – 294 mii lei.

În ceea ce privește agenții publici din Ap. central al MJ, doar câțiva dintre ei au declarat donații valoarea cărora a fost egală sau a depășit 100 mii lei: în 2018: Lupu Ana – 234 mii lei și Stici Denis – 100 mii lei; 2019: Dodon Adriana – 1163 mii lei²⁷ și Russu Ana – 850 mii lei; 2020: Țigău Zinaida – 605 mii lei; Bejenari Valeria – 213 mii lei, Pantea Daniel – 197 mii lei.

Sunt cazuri când veniturile din donațiile unor procurori sunt comparabile sau chiar depășesc de câteva ori veniturile salariale ale acestora și membrilor familiei lor, spre ex., la Popescu Constantin, Furtună Victoria, Balan Eugen, Zgardan Ghenadie și alții.

Tabelul 4

Raportul dintre venitul din donații și venitul salarial al familiei procurorilor

	2018		2019		2020
Popescu Constantin	5.4	Furtună Victoria	1.9	Popescu Constantin	5.1
Furtună Victoria	1.2	Burlacu Aliona	1.8	Balan Eugen	2.4
Nesterov Aliona	1.0	Rusu Vitalie	1.8	Furtună Victoria	2.1
Pascari Andrei	1.0	Haric Evghenii	1.6	Zgardan Ghenadie	1.6
Statnî Roman	1.0	Zgardan Ghenadie	1.4	Roșior Elena	1.6
Gîrbu Natalia	0.9	Bivol Octavian	1.4	Munteanu Victoria	1.1
Dermenji Valeriu	0.7	Babenco Valeriu	1.3	Țimbei Daniel	0.9

²⁷ În DAIP anuală pentru 2019 a fost reflectat în calitate de donație un apartament în valoare de 58 mii EUR.

Costișanu Felicia	0.7	Cîrlan Valeriu	1.3	Bucătaru Lilia	0.9
Ciubotaru Vasile	0.7	Oprea Vasile	1.2	Epure Ghennadi	0.9
		Zaharia Ludmila	1.1	Tataru Irina	0.9
		Roșior Elena	1.1	Zaharia Ludmila	0.8

Privitor la agenții publici din Ap. central al MJ, sunt doar câteva asemenea cazuri, spre ex., în 2018 raportul dintre venitul din donații și venitul salarial al familiei a constituit la Lupu Ana 1,9 și la Stici Denis 0,9; în 2019: la Rusu Ana –1,8; în 2020: la Țigău Zinaida – 5,5, Pantea Daniel și Bejenari Valeria – 0,9.

Este de remarcat faptul că procurorii reflectă neuniform donațiile – unii dintre ei declară cadourile oferite la nunți, cumetrii, zile de naștere și alte evenimente de familie, precum și transferurile bănești la rubrica *Venituri din donații și moșteniri* a DAIP, alții – la rubrica *Venitul obținut din alte surse*. Dacă am uniformiza și lua în considerație astfel de donații/cadouri doar la rubrica *Venituri din donații și moșteniri*, valoarea acestora ar fi mult mai mare, spre exemplu, în 2020 – cu circa 1/3. Din aceste considerente, pentru a evita confuziile și uniformiza modul de completare a DAIP, ar fi necesare explicațiile ANI privitor la veniturile care trebuie declarate la rubricile *Venituri din donații și moșteniri* și *Veniturile din alte surse*.

Donațiile la evenimente de familie: nunți, cumetrii, botezuri ș.a. O bună parte din procurori declară donații și cadouri generoase cu ocazia evenimentelor de familie, spre exemplu: Îpără Gheorghe (2018, nuntă, venituri de – circa 1 mil. lei); Popescu Constantin (2018, nuntă – 920 mii lei), Caragia Gheorghe (2018, nuntă – 800 mii lei), Popa Sergiu (2018, nuntă – 708 mii lei), Cușnir Ludmila (2018, nuntă – 620 mii lei), Caraja Simion (2018, nuntă – 476 mii lei), Tumoruc Marcel (2018, cumetrie – 226 mii lei), Ababii Natalia (2019, nuntă – 430 mii lei), Burlacu Aliona (2019, cumetrie – 290 mii lei), Lupu Raisa (2019, nuntă și botezul copilului – 760 mii lei), Popescu Constantin (2020, cumetrie – 1230 mii lei²⁸), Bobic Maxim (2020, nuntă – 500 mii lei), Morcov Alexandru (2020, nuntă – 340 mii lei).²⁹

Suscită atenția și *transferurile/remitențele*³⁰ care vin pe bandă rulantă, printre beneficiarii unor transferuri bănești importante, care depășesc zeci sau chiar sute de mii de lei, au fost:

- în 2018: Compan Dorin (794 mii lei), Godoroja-Tumoruc Svetlana (510 mii lei), Gavriliță Oleg (300 mii lei), Tumoruc Marcel (170 mii lei), Radețchi Viorel (60 mii lei), Sușițaia Mirandolina (60 mii lei),
- în 2019: Țurcan Victor (585 mii lei), Andronic Natalia (440 mii lei), Tumoruc Marcel (340 mii lei), Nesterov Aliona (335 mii lei), Demciucin Igor (198 mii lei), Ciubotaru Dorina (190 mii lei), Danilescu Cristina (85 mii lei),
- în 2020: Neaga Elena (656 mii lei)³¹, Godoroja-Tumoruc Svetlana (340 mii lei), Gajiu Leonid (230 mii lei), Gavriliță Oleg (228 mii lei), Ciubotaru Dorina (120 mii lei), Morcov Alexandru (113 mii lei), Buzilă Vasile (99 mii lei).

În calitate de donatori de bunuri și mijloace bănești în declarațiile de avere și interese figurează, de regulă, părinții agenților publici, mai rar – alte persoane apropiate, de încredere sau prietenii. În unele cazuri, agenții publici indică numele părintelui sau persoanei apropiate, însă deseori scriu ”donații de la persoane fizice”.

Donațiile consistente de zeci și sute de mii de lei, transferurile generoase declarate anual de către procurori au devenit deja un fenomen, subiectul fiind abordat frecvent în investigațiile jurnalistice.³² În acest sens este necesară verificarea capacității persoanelor care fac donații, efectuează transferuri și acordă împrumuturi consistente de a oferi astfel de mijloace.

²⁸ Inclusiv 44,5 mii EUR donați de Angela Popescu.

²⁹ Sumele în valută străină au fost recalulate în MDL, pornind de la cursul mediu al Băncii Naționale a Moldovei.

³⁰ Ibidem.

³¹ Inclusiv transferuri de la fecior în valoare de 32800 EUR.

³² A vedea sinteza investigațiilor jurnalistice din Anexa 4 la prezentul raport.

2.2 Venituri din depunerile la instituțiile financiare

Atât procurorii, cât și agenții publici din Ap. central al MJ au declarat venituri din depunerile la instituțiile financiare. La procurori, aceste venituri au constituit în 2020 peste 1 mil. lei, crescând comparativ cu 2018 de cca 4 ori. S-a majorat și ponderea procurorilor care declară venituri din activele financiare de la 7,7% în 2018 până la 8,6% în 2020.

Referitor la agenții publici din Ap. Central al MJ, veniturile din depunerile financiare ale acestora s-au cifrat în 2020 la 236 mii lei, crescând comparativ cu anul precedent de 3 ori. Ponderea agenților publici care declară venituri din active financiare este în ușoară scădere (de la 12% în 2018 până la 10% în 2020).

Tabelul 5

Veniturile din depunerile la instituțiile financiare

Indicatori	Procurori			Agenți publici din Ap. central al Min. Justiției		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Veniturile din depuneri la instituțiile financiare, mii lei	276	1396	1038	2882 ³³	68	231
Numărul agenților publici care declară venituri din depuneri la instituțiile financiare, pers.	45	47	51	9	8	8
Ponderea agenților publici care declară venituri din active financiare în totalul celor ce au depus DAIP, %	7,7	7,9	8,6	12	11	10

Unele venituri destul de consistente din depunerile la instituțiile financiare nu corespund activelor financiare aflate pe conturi, ceea ar însemna că nu toate activele din țară și străinătate sunt declarate. Spre ex, Elena Poalelungi a declarat pentru anul 2018³⁴ venituri din depunerile în instituțiile financiare de cca 2,8 mil. lei (139687 EUR), pe când activele financiare constituiau cca 7,1 mil. lei (în cazul unor asemenea venituri valoarea activelor financiare ar trebui să fie de cca 20 ori mai mare). Aceasta ar presupune sau o eventuală eroare la completarea declarației, sau nedeclararea unor active financiare însemnate din țară și străinătate.

Sunt și situații când agenții publici declară din an în an active financiare (conturi bancare) la care se calculează dobânzi, însă nu indică careva venituri din depunerile în instituțiile financiare.³⁵

³³ Circa 97% din această sumă (139687 EUR sau circa 2,8 mil. lei) le-a declarat Elena Poalelungi, <https://public-pdf-declaratii.ani.md/pdf/get/310917/3>.

³⁴ <https://public-pdf-declaratii.ani.md/pdf/get/310917/3>

³⁵ <https://public-pdf-declaratii.ani.md/pdf/get/594110/3>, <https://public-pdf-declaratii.ani.md/pdf/get/592972/3>

3. Bunurile imobile din țară și străinătate

3.1 Clădirile și construcțiile

Potrivit DAIP anuale ale agenților publici, majoritatea acestora au declarat în proprietate și folosință/posesie diferite categorii de clădiri și construcții, numărul imobilelor fiind în creștere. O parte mai mare a procurorilor decât a agenților publici din Ap. central al MJ au declarat clădiri și construcții.

Tabelul 6

Bunurile imobile declarate de către agenții publici

	Indicatori	Procurori			Agenți publici din Ap. central al Min. Justiției		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
1	Numărul bunurilor imobile declarate, din ele apartamente și case, - inclusiv în proprietate	949	1019	1080 774 678	111	124	127 90 75
2	Numărul agenților publici care au declarat bunuri imobile, - inclusiv apartamente și case în proprietate	458	471	496 438	51	51	61 52
3	Suprafața caselor și apartamentelor aflate în proprietate ³⁶ , m ²			53304			5504
4	Numărul agenților publici care n-au declarat în proprietate/posesie apartamente și case	127	121	98	24	25	18
5	Numărul bunurilor imobile declarate per agent public, - inclusiv numărul caselor și apart. în proprietate	2,1	2,2	2,2 1,5	2,2	2,4	2,1 1,4
6	Ponderea agenților publici care au declarat bunuri imobile, % - inclusiv celor care au declarat case și apartamente	78,2	80	84 74	68	67	77 66
7	Suprafața caselor/apart. în proprietate per agent public, m ²			122			106

Circa 84% din procurorii care au depus declarațiile anuale pentru 2020³⁷ au declarat la rubrica *Clădiri și construcții (compartimentul III "Bunuri imobile în țară și străinătate"* a DAIP) 1080 de bunuri, inclusiv 206 case, 568 apartamente, 94 garaje, 23 spații comerciale și alte bunuri imobiliare. De remarcat că fiecare al 6-lea procuror³⁸ n-a indicat nimic la această rubrică, nici case/apartamente în care ar locui.

678 de case și apartamente³⁹ (88% din cele declarate) sunt în proprietatea/coproprietatea procurorilor⁴⁰, suprafața totală a acestora fiind de 53304 m². Astfel, unei familii de procurori i-au revenit în a. 2020, în medie, 122 m² de spațiu locativ aflat în proprietate/coproprietate.

De reținut că, suplimentar la casele și apartamentele aflate în proprietate/coproprietate, procurorii au declarat 32 case și 64 apartamente în posesie/folosință/abitație (practic fiecare a 6-a casă și fiecare al 9-lea apartament), suprafața totală a celor din urmă n-a putut fi calculată pe motiv că o parte din procurori n-au indicat-o. Unele din aceste imobile au o suprafață impunătoare, spre ex., casa declarată în DAIP 2020 de Viorel Radețchi⁴¹, cu o suprafață de 369,6 m² în valoare de 1293 mii lei, despre care au scris jurnaliștii de investigație⁴², casele declarate de Valerii Sîrbu (199 m²), Victor Socol (150 m²).

Printre proprietarii/coproprietarii celor mai spațioase imobile în 2020 sunt de remarcat următorii procurori.

³⁶ Din cauza manoperei mari de selectare manuală a datelor, indicatorul a fost calculat doar pentru a.2020.

³⁷ 496 din 594 de procurori.

³⁸ 98 din 594 de procurori.

³⁹ 174 case și 504 apartamente.

⁴⁰ Din acestea 26 case și 20 apartamente au fost reflectate ca donații.

⁴¹ <https://public-pdf-declaratii.ani.md/pdf/get/562790/3>

⁴² „Sărăcii” procurori cu apartamente, case și zeci de mii de euro donați de părinți și rude, 18.06.21,

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/saracii-procurori-cu-apartamente-case-si-zeci-de-mii-de-euro-donati-de-parinti-si-rude>

Procurori proprietari/coproprietari de case, apartamente cu suprafața totală de peste 200 m², 2020

	Suprafața, m ²
Prisacaru Stanislav (1 ap, 2 case)	602
Vicol Carolina (1ap, 1 casa)	547
Modelina Aliona (1 casa, 1 ap)	469
Devder Djulieta (1 ap, 2 case)	437
Ivanov Vitalie (3 case, 1 ap)	421
Busuioc Nadejda (1 ap, 2 case)	374
Levitichi Vasile (1 casa, 1 vila, 1 ap)	346
Sârcu Artur (3 ap, 1 casa, 2 vile)	342
Bivol Georghe (2 ap, 1 casa)	318
Artin Irina (1 casa, 2 ap)	318
Potoran Grigore (2 ap, 1 casa)	318
Obada Dumitru (1 casa, 2 ap)	306
Cojocaru Maria (2 case, 1 ap)	304
Palencu Radu (1 casa, 4 ap)	303
Jimbei Daniel (1 casa, 1 ap)	300
Baraliuc Ruslan (2 case, 1 ap)	298
Barbalat Nadejda (3 ap, 1 casa)	295
Serbinov Igor (1 ap, 1 casa)	295
Tumba Serghei (casa)	292
Balan Andrei (1 casa, 2 ap)	290
Lealin Iuri (1 casa, 1 ap)	284
Tofan Petru (3 ap, 1 casa)	284
Calugher Lilia (2 ap, 2 case)	279
Pacișina Lilia (1 casa, 3 ap)	275
Jomir Evghenii (3 ap, 1 vila)	262
Soltan Veaceslav (1 ap, 1 casa)	260
Bocșanean Mariana (3 ap)	258
Caraman Alexandru (3 ap)	257
Adam Vlad (1 casa, 2 ap)	251
Istrate Iulian (2 case)	249
Ciobanu Viorel (4 ap)	248
Calugareanu Alina (2 ap, 1 casa)	246
Chistruga Ion (2 case, 1 ap)	239
Steclari Ion (2 ap, 1 casa)	238
Chitoroaga V (1 casa, 1 ap)	238
Vacari Veaceslav (2 case, 1 ap)	236
Purici Dumitru (2 ap, 1 casa)	232
Chiriac Igor (1 ap, 1 casa)	232
Marga Viorica(1 casa, 2 ap)	231
Guțan Vladislav (1 casa,2 ap)	230
Ivarlac Marina (3 ap)	230
Guzun Gheorghe (2 case)	229

Danilescu Cristina (1 casa, 1 ap)	220
Bradu Valentina (1 casa, 2 ap)	220
Lupașcu Artur (1 casa, 1 ap)	220
Nimirschi Sergiu (1 casa, 1 ap)	219
Idriceanu Vladimir (1 casa, 3 ap)	217
Frunza Bargan Ana (3 ap)	216
Cernei Alexandru (1 ap, 1 casa)	215
Boblic Maxim (3 ap)	213
Popov Iulia (1 casa)	212
Girbu Anatolie (1 ap, 1 casa)	203
Roșca Olesea (1 casa)	200

În ceea ce privește agenții publici din Ap. central al MJ, 4/5 din cei ce au depus declarații pentru 2020 au indicat la compartimentul *Case și clădiri* a DAIP 129 obiecte imobiliare, iar practic fiecare al 5-lea n-a indicat nimic, eventual case/apartamente în care ar locui. Din cele 129 obiecte imobiliare declarate, 90 sunt case și apartamente, 14 garaje, 3 spații comerciale și 22 unități de altă avere imobilă deținute în proprietate și posesie.

Aproape 83% din casele și apartamentele declarate sunt în proprietatea/coproprietatea agenților publici (20 de case și 55 de apartamente), suprafața acestora fiind de 5504 m². Astfel, unui agent public din Ap. central al MJ/unei familii de agent public i-au revenit în 2020, în medie, 106 m² de spațiu locativ în proprietate/coproprietate, mai puțin comparativ cu procurorii.

Printre agenții publici din Ap. central al MJ, care au declarat în 2020 în proprietate/coproprietate case, apartamente cu suprafața de peste 200 m² sunt Tverdun Tatiana (1 casa, 4 ap., – suprafața 356 m²), Ciobanu Stela (1 casa, 1 ap. – 270 m²), Bandur Cristina (1 casa – 219 m²), Isac Marcela (2 case, 1 ap. – 218 m²), Ciorbă Victoria (2 case – 201 m²).

(Lista agenților publici proprietari/coproprietari de case și apartamente – în Anexa 1).

Valoarea unor case aflate în proprietate, indicată în DAIP 2020, este derizorie sau, în general, lipsește, spre exemplu, casele declarate de către Carp Ion (100 m²), Burlacu Dorin (112 m²), Cernei Adrian (120 m²), Danilescu Cristina (134 m²), Modelina Aliona (99 m²), – toate la o valoare de ”0” lei, sau de către Bodiu Serghei (137 m² la o valoare de 47 mii lei), Calugher Lilia (105 m², 28 mii lei), Devder Djulietta (124 m², 25 mii lei), Disculțu Vasile (160 m², 49 mii lei), Oborocean Iurie (182 m², 38 mii lei), Popov Iulia (212 m², 112 mii lei).

Atât procurorii, cât și agenții publici din MJ admit erori sau prezintă date incomplete la completarea rubricii ”Clădiri și construcții” a DAIP, spre ex., reflectă suprafața imobilelor în hectare, nu indică suprafața și valoarea caselor/apartamentelor primite în donație și moștenire, notează că suprafața e ”nestabilită” s.a.

Este de remarcat faptul că jurnaliștii de investigație au identificat averi, inclusiv case și apartamente ale unor procurori care n-au fost reflectate în DAIP, ci înscrise pe rude sau persoane de încredere. Alți procurori, pentru a nu declara proprietățile pe care nu le-ar putea justifica, au recurs la divorțuri fictive.⁴³

3.2 Terenurile

Potrivit DAIP anuale, în jur de jumătate din procurori și 1/3 din agenții publici din Ap. central al MJ au declarat terenuri, numărul lor fiind în creștere.

⁴³ <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/studiu-de-caz-cum-a-incercat-sotia-unui-procuror-sa-reduca-la-tacere-jurnalistii>, https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/procurori-cu-probleme-de-integritate-unsii-de-ziua-lor?fbclid=IwAR3vkuAgFv4K2TgJNO-YX6-LrN6l6uk27Yj3G4VcAEpl_S3_XI-1fCb-ZLw, <https://nordnews.md/video-copii-de-procuror-cu-apartamente-la-iasi-ce-ar-fi-ascuns-de-ani-seful-procuraturii-din-drochia/>

Terenurile declarate de către agenții publici

	Indicatori	Procurori			Agenți publici din Ap. central al Min. Justiției		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
1	Numărul terenurilor declarate, un.	1078	1059	1065	81	80	161
2	Numărul agenților publici care au declarat terenuri, pers.	249	268	281	22	25	29
3	Suprafața totală a terenurilor, ha			485			76
4	Pondereea agenților publici care au declarat terenuri în totalul celor ce au depus DAIP, %	43	45	47	29	33	37
5	Numărul terenurilor per agent public/familie de agent public	4	4	4	4	3	6
6	Suprafața terenurilor per agent public/familie agent public, ha ⁴⁴			1,7			2,6

Procurorii au declarat în DAIP (2020) 1065 terenuri aflate în proprietate/coproprietate și posesie, suprafața acestora fiind de cca 485 ha. Astfel, în medie, unui procuror/unei familii de procuror î-au revenit cca 4 terenuri. Efectiv, cele mai multe și mai mari terenuri le-au declarat procurorii:

- Prisacari Vadim (163 terenuri cu o suprafață totală de circa 93 ha)⁴⁵,
- Cojocaru Maria (55 terenuri, cca 30 ha),
- Cojocaru Vladislav (44 terenuri, cca 25 ha),
- Bucătaru Lilia (25 terenuri, cca 16 ha),
- Bodareu Octavian (14 terenuri, cca 13 ha),
- Prepeliță Tatiana (1 teren, cca 13 ha),
- Zaporojan Iancu (26 terenuri, cca 12 ha),
- Chistruga Vladimir (7 terenuri, cca 9,5 ha)
- Oborocean Iurie (4 terenuri, cca 8,9 ha)
- Ivanov Zinaida (13 terenuri, cca 6 ha)
- Talpa Radu (6 terenuri, cca 6 ha)
- Baraliuc Ruslan (12 terenuri, cca 5,7 ha).

În ceea ce privește agenții publici din Ap. central al MJ, pentru a. 2020 cca 1/3 din aceștia au indicat 161 terenuri cu o suprafața totală aproximativ de 76 ha, cele mai multe și vaste terenuri fiind declarate de Pleșca Alexandru (20 terenuri, 40 ha), Garaz Cristina (63 terenuri, cca 12,7 ha), Tverdun Tatiana (16 terenuri, cca 3,3 ha). (*Lista agenților publici proprietari/coproprietari și posesori de terenuri – în Anexa 2*)

Chiar dacă numărul mediu al terenurilor per procuror și cel per agent public al Ap. Central a MJ nu diferă mult, suprafața terenurilor per agent public din Ap. Central al MJ este mai mare.

De remarcat ca la completarea rubricii respective a DAIP agenții publici admit deseori erori și omisiuni, de ex., nu indică valoarea terenurilor achiziționate conform contractelor de cumpărare-vânzare, reflectă suprafața terenurilor în diferite unități de măsură – m², ari și hectare.

3.3 Mijloace de transport

Potrivit DAIP anuale, numărul agenților publici care declară mijloace de transport, precum și numărul acestor mijloace este în creștere. O mai mare parte a procurorilor (cca 4/5), decât a agenților publici din Ap. central al

⁴⁴ Indicatorul a fost calculat doar pentru 2020.

⁴⁵ Suprafața celor 163 terenuri ale lui Prisacari Vadim – cca 93 ha (9 dintre ele primite prin donație, 4 – cumpărare vânzare, celelalte dobândite în proprietate fără a indica actul care le confirma proveniența), ceea ce depășește suprafața tuturor terenurilor declarate de agenții publici din Ap. Central al MJ - 76 ha.

MJ (cca ½) declară atare mijloace. Și numărul mijloacelor de transport per procuror/familie de procuror îl depășește pe cel ce revine unui agent/unei familii a agenților publici din Ap. central al MJ.

Aproape toate mijloacele de transport declarate sunt autoturisme (97%).⁴⁶ Practic fiecare al 5-lea vehicul declarat de procurori și al 8-lea declarat de agenții publici din Ap. central al MJ este în posesie/folosință sau utilizat în baza altor contracte translativ, respectiv 4/5 și cca 90% – în proprietate.

Tabelul 9

Mijloacele de transport declarate de către agenții publici

	Indicatori	Procurori			Agenți publici din Ap. central al Min. Justiției		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
1	Numărul mijloacelor de transport declarate, un.	693	729	740	47	51	58
2	Numărul agenților publici care au declarat mijloace de transport, pers.	457	472	488	39	39	42
3	Ponderele agenților publici care au declarat mijloace de transport în totalul celor care au depus DAIP, %	78	80	82	52	51	53
4	Numărul mijloacelor de transport per familie de agent public	2	2	2	1	1	1

Chiar dacă unei familii de procuror îi revin, în medie, 2 autoturisme, în 2020 fiecare a 10-a familie deținea 3 și mai multe autoturisme. Printre deținătorii celor mai multe vehicule au fost Sîrbu Lilia și Trofimov Serghei (câte 7 vehicule declarate); Florea Eduard, Geru Ion, Munteanu Ion, Obadă Dumitru (câte 5), Busuioc Nicolae, Geru Nicolae, Gladcov Cristina, Ștefîrța Dumitru, Vinițchi Pavel (câte 4). (*Lista agenților publici deținători a 3 și mai multe vehicule - în Anexa 3*).

În cazul agenților publici din Ap. central al MJ, unei familii îi revine, în medie, un automobil. Cele mai multe vehicule pentru a. 2020 le-au declarat Neamțu Aliona (5), Garaz Cristina și Malașevschi Diana (câte 3).

În timp ce valoarea medie a unui vehicul declarat de procurori constituia în 2020 în jur de 113 mii lei, o parte dintre vehicule aveau prețuri foarte mari, de până la 1 mil. lei (*Tabelul 10*). Unii dintre procurori au indicat în anii în care au procurat astfel de automobile donații foarte mari și/sau venituri din înstrăinarea bunurilor mobile și imobile.

Tabelul 10

Cele mai scumpe autoturisme declarate (2020)

a) procurori

Numele	Modelul vehiculului	Anul fabricării/dobândirii	Valoarea, mii lei ⁴⁷
Munteanu Victoria	Lexus LX 450D (proprietate)	2016/2020	1100
Balan Eugen	Porsche Cayenne (posesie)	2016/2019	902
	Audi A 6 (proprietate)	2015/2019	511
Boldesco Victoria	Hyundai Santa Fe (alte contracte translativ posesie și folosință)	2018/ 2018	762
Popov Iulia	Hyunday Santa Fe 2.2 CRDI (proprietate)	2020/2020	762
	Hyundai Santa Fe (proprietate)	2017/2017	506
Nogai Roman	Skoda Superb (proprietate)	2019/2020	703
Toma Ruslan	Toyota RAV4 – leasing scadent, 2025 (posesie)	2020/2020	700
Comerzan Victor	Toyota Camry (proprietate)	2017/2017	662

⁴⁶ Alte 3%, în cazul procurorilor, sunt camioane, remorci, motocicletă; în cazul agenților publici din MJ – tractoare, remorci.

⁴⁷ Valoarea declarată în valută a fost recalculată în MDL potrivit cursului Băncii Naționale a Moldovei.

Bodorin Serghei	Skoda Kodiaq (proprietate)	2019/2019	566
Tataru Irina	Mercedes Benz GLE250, (proprietate)	2016/2019	550
Călugăreanu Alina	BMW (proprietate)	2016/2019	495
Caragia Gheorghe	Hyundai Tucson (proprietate)	2019/2019	474
Lazarev Octavian	Toyota RAF4 (proprietate)	2018/2018	452

Valoarea medie a unui vehicul declarat de agenții publici din Ap. Central al MJ a fost în 2020 de circa 163 mii lei, cele mai scumpe vehicule declarate fiind următoarele.

b) agenții publici din Ap. Central al MJ

Numele	Modelul vehiculului	Anul fabricării/dobândirii	Valoarea, mii lei ⁴⁸
Garaz Cristina	Toyota Land Cruiser (proprietate)	2009/2009	1203
Poalelungi Elena	Mercedes ML320 (proprietate)	2009/2011	720
Nagacevski Fadei	Volvo S80 (proprietate)	2012/2013	500
Garaz Cristina	Toyota Rav-4 (proprietate)	2011/2011	477

La celălalt pol sunt automobilele declarate la o valoare sumară sau chiar la "0" lei. Spre exemplu, în DAIP 2020, procurora Livădaru Natația a declarat un Audi 90, anul de fabricație 1993, la o valoare de o mie de lei, Prisacaru Stanislav (Opel Astra, a.2011 – 221 lei), Busuioc Nadejda (Mercedes, 2010 – 0 lei), Busuioc Nicolae (NISSAN TIIDA, 2008 – 0 lei), Crețu Sergiu (Skoda Octavia Tour, 2008 – 0 lei), Danilescu Cristina (Dacia Logan, 2006 – 0 lei), Manolachi Eugeniu (Autoturism/ Honda Civic, 2008 – 0 lei). La agenții publici din Ap. central al MJ cele mai ieftine autoturisme au fost declarate de Pârlog Liliana (Mercedes E320, a. 1997 – 1500 lei), Untilo Natalia (Moscvici 412, a. 1990 – 7 lei).

De remarcat că valoarea declarată a unor autoturisme trezește suspiciuni, jurnaliștii de investigație relatând despre multiple cazuri când valoarea autoturismelor noi și relativ noi ar fi considerabil diminuată, comparativ cu valoarea de piață.⁴⁹

3.4 Datorii

Numărul agenților publici care au luat credite și împrumuturi, precum și numărul datoriilor declarate este în creștere. Totuși, o mai mare pondere din procurori, comparativ cu agenții publici din Ap. central al MJ, au recurs la o asemenea modalitate de a atrage mijloace financiare. În 2020, unui procuror/unei familii de procuror îi reveneau în medie 1,7 credite/împrumuturi, mai mult decât agenților publici din Ap. Central al MJ. Majoritatea datoriilor (cca 4/5) au fost luate, în bază de contracte, de la persoane juridice (bănci și organizații de microfinanțare), 1/5 fiind împrumutată de la rude, persoane apropiate și de încredere.

⁴⁸ Ibidem.

⁴⁹ <https://www.jurnal.md/ro/news/d7138e406a784899/sefi-procuraturilor-de-la-sangerei-si-drochia-luati-la-ochi-de-ani-dupa-investigatia-jurnal-tv-privind-averile-de-milioane.html>, <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/saracii-procurori-cu-apartamente-case-si-zeci-de-mii-de-euro-donati-de-parinti-si-rude>

Datoriile declarate de agenții publice

	Indicatori	Procurori			Agenți publici din Ap. central al Min. Justiției		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
1	Numărul datoriilor (creditelor, împrumuturilor), un.	354	416	474	14	17	23
2	Numărul ag. publici care au contractat credite, împrum., pers.	215	250	273	10	13	18
3	Suma inițială a datoriilor indicată în DAIP, mii lei	69216	86839	110310	3233	3538	18341 ⁵⁰
4	Ponderele agenților publici care au luat credite/ împrumuturi în totalul celor care au depus DAIP%	36.8	42.2	46.0	13.3	17.1	22.8
5	Numărul datoriilor per agent public/familie agent public	1.6	1.7	1.7	1.4	1.3	1.3

Trezește dubii valoarea împrumuturilor luate de către unii procurori de la persoane fizice, în special rude, spre ex., Dulgheru Ion a indicat în DAIP 2020 că a împrumutat de la părinți 3 mil. lei; Caraman Alexandru de la ”o persoană fizică” 2 mil. lei, Dulghieru Andrei, de la părinți, 20 mii EUR și 81 mii EUR.

Există riscul declarării de către unele persoane a datoriilor fictive pentru a justifica cheltuielile de restituire a acestora. În cazul datoriilor, ca și a donațiilor ieșite din comun, este necesară verificarea capacității persoanelor fizice (părinților, persoanelor apropiate și celor de încredere) de a oferi procurorilor mijloace financiare. În acest sens, este nevoie de un efort sinergetic al ANI, Procuraturii și Serviciului Fiscal de Stat.

4. Greșeli și omisiuni la completarea declarațiilor de avere și interese personale

Pe parcursul monitorizării au fost identificate o serie de erori/omisiuni admise de agenții publice la completarea diferitor compartimente ale DAIP.

Astfel, la completarea *Compartimentului ”Venituri obținute de subiectul declarării, de membrii familiei lui, concubin/concubină în țară și străinătate”* cel mai des întâlnite erori țin de indicarea unor venituri la rubrici improprii, spre ex.,:

- a veniturilor din locațiunea apartamentului, din arenda mașinii, din activitatea didactică – la veniturile salariale de la locul de munca de bază;
- a veniturilor din remitențe și transferuri – la venituri din depuneri la instituțiile financiare;
- a salariului soțului/soției, a dobânzilor la conturile bancare, a profitului capitalizat la contul de card, a dividendelor – la venituri din alte surse.

De asemenea, sunt cazuri când la rubrica *Venitului obținut la locul de muncă de bază* se indică valoarea totală/comună a veniturilor obținute de soț și soție în diferite autorități publice/entități și nu veniturile pentru fiecare persoană în parte, în profilul fiecărei entități.

La rubrica *Venituri din înstrăinarea bunurilor mobile și imobile* nu se indică deseori tipul bunului înstrăinat (mijloc de transport, apartament, teren ș.a.), notificându-se doar ”vânzare”.

De reținut este și reflectarea neuniformă a donațiilor – unii agenți publici declară cadourile oferite la nunți, cumetrii, zile de naștere și alte evenimente de familie, precum și transferurile bănești la rubrica *Venituri din donații și moșteniri* a DAIP, alții – la rubrica *Venitul obținut din alte surse*.

⁵⁰ Inclusiv un credit bancar în valoare de 12,5 mil. lei.

În ceea ce privește **Compartimentul "Bunuri imobile în țară și/sau în străinătate"**, o parte din agenții publici nu declară apartamentele, casele, de parca n-ar fi locuit undeva.⁵¹ De reținut ca și în cazul când persoanele locuiesc la părinți/rude sau închiriază apartamente, informațiile date trebuie reflectate în DAIP.

Unii agenți publici nu indică în DAIP suprafața imobilelor aflate în proprietate sau valoarea acestora. Sunt multiple cazuri de indicare eronată a suprafeței imobilelor – în hectare sau "m²+ha". Sunt și cazuri când în aceeași declarație suprafața unor terenuri este indicată în hectare, iar a altor – în ari sau m².

Este de remarcat și numărul destul de mare al DAIP anuale repetitive depuse de procurori din varii motive (fie din cauza erorilor identificare și corectate, fie în urma atenționării de către inspectorii de integritate, etc.). Având în vedere tendința de creștere a ponderii declarațiilor repetitive în totalul declarațiilor depuse de agenții publici, relevantă în rapoartele de activitate ale ANI, ar fi rațional ca autoritatea să analizeze cauzele și să ia măsuri pentru a redresa situația.

Fiind salutabile eforturile ANI de familiarizare a agenților publici cu modul completării DAIP (elaborarea Regulamentului privind modul de completare a DAIP electronice, a Ghidului utilizatorului pentru depunerea DAIP⁵², organizarea instruirilor pentru agenții publici), ar fi utilă includerea în ghidurile existente a unor spețe/exemple concrete de completare a diferitor rubrici ale DAIP, continuarea instruirilor cu enunțarea erorilor tipice de completare a DAIP.

5. Statistici privind pensiile și salariile procurorilor

Potrivit CNAS, în ultimii ani au fost stabilite pensii pentru peste 200 procurori, o parte din ei continuă să activeze în sistem. Pensia medie lunară a procurorilor, potrivit situației la 01.01.2022 a constituit cca 18 mii lei, depășind de cca 7 ori pensia medie lunară pe țară și de cca 9 ori – pensia minimă lunară. În anii precedenți acest raport a fost și mai mare.

Și informațiile referitoare la salarizare arată că remunerația medie lunară a procurorilor este în continuă creștere, cifrându-se în 2020 la cca 23 mii lei și depășind de cca 3 ori salariul mediu lunar pe economie, prognozat prin hotărâre de Guvern și de cca 10 ori – minimumul de existență.

Tabelul 13

Pensii	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022
Pensii pentru procurori, persoane	232	235	229	224
Pensia medie lunară a procurorilor, lei	11217	16544	17513	18150
Pensia medie lunară pe RM, lei	1644	1843	2068	2595
Pensia minimă lunară pe RM, lei	1025	1079	1144	2000
Raportul dintre pensia medie lunară a procurorilor și pensia medie lunară pe RM	7	9	8	7
Raportul dintre pensia medie lunară a procurorilor și pensia minimă lunară pe RM	11	15	15	9
Salarii	2018	2019	2020	2021
Remunerația medie lunară a procurorilor, lei ⁵³	21754	21737	22902	23334

⁵¹ Spre ex., în DAIP 2020 fiecare al 6-lea procuror și al 5-lea agent public din Ap. central al MJ n-a indicat nimic la rubrica *Clădiri și construcții*, nici case/apartamente în care ar locui.

⁵² Elaborarea Regulamentului privind modul de completare a DAIP electronice, a Ghidului utilizatorului pentru depunerea DAIP (<https://ani.md/sites/default/files/REGULAMENT%20DAIP%20RO%202022.pdf>, https://ani.md/sites/default/files/GHID%20DAIP%20ajustat_2.pdf), organizarea instruirilor pentru agenții publici.

⁵³ Date oferite de Procuratura Generală la solicitarea TI-Moldova..

Salariul mediu lunar pe economie, prognozat prin hotărâre de Guvern, lei	6150 ⁵⁴	6975 ⁵⁵	7953 ⁵⁶	8716 ⁵⁷
Minimul de existență, lei ⁵⁸	1 891	2 031	2 088	2154
Raportul dintre remunerația medie lunară a procurorilor și salariul mediu lunar pe economie, prognozat prin HG	3.5	3.1	2.9	2.7
Raportul dintre remunerația medie lunară a procurorilor și minimul de existență	11.5	10.7	11	10.8

6. ANI: verificarea declarațiilor de avere și interese ale procurorilor

TI-Moldova s-a adresat la ANI pentru a afla dacă inspectorii de integritate au inițiat în 2018-2021 careva controale ale averilor și intereselor procurorilor și ce măsuri au dispus în urma acestora, în special, în contextul unor eventuale cazuri de fals în declarații și de îmbogățire nejustificată. De asemenea, am dorit să aflăm dacă ANI a informat organele procuraturii despre încălcările constatate (inclusiv de fals în declarații și îmbogățire nejustificată) și dacă a sesizat Serviciul Fiscal de Stat (SFS) în vederea recalculării impozitelor și a evaziunii fiscale, referitoare la procurori și persoanele apropiate al acestora.

Potrivit ANI⁵⁹, controlul averilor și intereselor procurorilor a fost inițiat prin ordinul Președintelui ANI în 2019, pe parcursul a trei ani fiind verificate 1873 declarații. În 2019-2021 inspectorii de integritate au întocmit 71 procese verbale de inițiere a controlului privind eventuale încălcări admise de procurori, toate referindu-se la încălcarea regimului declarării averilor și intereselor personale.

De remarcat că, în 2021, fiecare al 5-lea proces verbal de inițiere a controlului privind respectarea regimului declarării averilor și intereselor personale a fost întocmit în privința procurorilor.⁶⁰ Dar, și fiecare al 5-lea proces verbal de refuz de a iniția un atare control a vizat procurorii.⁶¹ În acest sens ar fi necesară verificarea motivației care a stat la baza refuzurilor inspectorilor de integritate de a iniția controale privind respectarea regimului declarării averilor și intereselor de către subiecții declarării, în special, de către procurori.

Urmare a controalelor efectuate pe parcursul a trei ani, inspectorii de integritate au emis 8 acte de constatare, majoritatea privind nedepunerea sau depunerea tardivă a declarațiilor și doar unul privind depistarea diferenței substanțiale între averea dobândită și veniturile obținute.

Practic toate dosarele contravenționale trimise în instanța de judecată (36 din 37) țin de încălcarea de către procurori a regulilor de declarare a averii și intereselor personale, valoarea amenzilor aplicate procurorilor fiind de circa 64 mii lei.

Tabelul 14
Controalele efectuate de inspectorii de integritate ANI privind DAIP depuse de procurori⁶²

	Indicatori	2018	2019	2020	2021
1	Numărul DAIP anuale ale procurorilor examinate și verificate ca formă și conținut, prin ordinul Președintelui ANI	-	556	632	685
2	Numărul proceselor verbale de inițiere a controlului privind eventuale încălcări admise de procurori pe regimuri juridice – total, inclusiv ce țin de:	1	27	20	24
	- declararea averilor și intereselor personale	-	27	20	24
3	Numărul actelor de constatare a încălcărilor admise de procurori, pe regimuri	-	2	1	5

⁵⁴ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=102006&lang=ro

⁵⁵ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=112063&lang=ro

⁵⁶ https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/subiect07_15.pdf

⁵⁷ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=124659&lang=ro

⁵⁸ Potrivit datelor Biroului Național de Statistică.

⁵⁹ Scrisoarea ANI 01/769 din 10.02.2022.

⁶⁰ 24 procese verbale din 107, Raportul de activitate al ANI pentru anul 2021, <https://ani.md/sites/default/files/Raport%20ANI%202021.pdf>.

⁶¹ 109 procese verbale din 473, <https://ani.md/sites/default/files/Raport%20ANI%202021.pdf>.

⁶² Inspectorii ANI sunt în drept să constate contravenții, să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni în privința procurorilor. Instanța examinează doar contestațiile depuse împotriva proces. verbale cu privire la contravenție în privința acestora.

	juridice – total, inclusiv ce țin de:				
	- declararea averilor și intereselor personale, din ele - privind depistarea diferenței substanțiale între averea dobândită și veniturile obținute	-	1*	1*	5*
4	Suma totală identificată de ANI privind diferențele substanțiale între averea dobândită și veniturile obținute cazul procurorilor, mii lei	-	-	-	835,2
5	Numărul sesizărilor expediate PG, PA sau organelor de urmărire penală privind încălcările admise de procurori – total, inclusiv ce țin de:	-	1	1	4
	- îmbogățire ilicită	-	-	-	-
	- fals în declarații	-	1	1	4
6	Numărul sesizărilor expediate fiscolei ce țin de recalcularea impozitelor și a evaziunii fiscale, referitoare la procurori și persoanele apropiate al acestora	-	-	-	3
7	Numărul dosarelor contravenționale transmise în instanța de judecată, referitoare la procurori – total, inclusiv ce țin de:	-	9	25	3
	- încălcarea regulilor de declarare a averii și intereselor personale	-	8	25	3
8	Valoarea amenzilor aplicate procurorilor, mii lei	-	11,3	46,3	6

* Doar regim juridic.

Conform datelor oferite de ANI, aceasta a expediat Procuraturii Generale, în 2019-2021, 6 sesizări privind eventuale cazuri de fals în declarații admise de procurori, inclusiv 4 din ele în 2021. În Raportul de activitate al ANI pentru 2021 se remarcă că în cazul celor 4 sesizări în privința procurorilor, referitoare la falsul în declarații „n-au fost inițieri”.⁶³ De asemenea, ANI a adresat SFS 3 sesizări privind recalcularea impozitelor și a evaziunii fiscale referitoare la procurori și persoanele apropiate al acestora, toate în 2021.

7. Serviciul Fiscal de Stat: examinarea sesizărilor privind abaterile fiscale admise de procurori

Conform datelor oferite de SFS⁶⁴, în 2020 la adresa instituției au parvenit 2 sesizări referitoare la abaterile fiscale admise de procurori și persoanele apropiate acestora, în rezultatul examinării cărora n-au fost stabilite riscuri pentru administrare fiscală care ar fi temei pentru inițierea controalelor.⁶⁵ În 2021 SFS a recepționat 5 sesizări, în rezultatul examinării cărora s-a constatat că:

- în unul din cazuri au fost identificate riscuri sporite pentru administrare fiscală, urmând a fi efectuată o verificare sub aspectul onorării integrale a obligațiilor fiscale (capit. 11¹ din Codul Fiscal⁶⁶);
- în alt caz au fost identificate abateri, aplicate măsuri de conformare în vederea declarării creșterii de capital din înstrăinarea activului. Ca rezultat, persoana s-a conformat benevol, declarând veniturile obținute și achitând impozitul pe venit;
- în 3 cazuri n-au fost stabilite riscuri pentru administrare fiscală.

Comunicarea și conlucrarea dintre ANI și SFS lasă de dorit. Prevederile legale existente (Legea nr. 133/2016 și Codul Fiscal nr. 1163/1997) stabilesc praguri valorice diferite pentru verificarea persoanelor de către inspectorii de integritate (diferență substanțială)⁶⁷ și de către inspectorii fiscali (diferență semnificativă)⁶⁸, ceea ce îngustează aria de verificare a eventualelor abateri fiscale admise de declaranți.

⁶³ <https://ani.md/sites/default/files/Raport%20ANI%202021.pdf>

⁶⁴ Scrisoarea SFS Nr. 26-12/4-12-300/8832 din 10.02.2022

⁶⁵ Potrivit art. 226¹³ alin.(11) din Codul Fiscal, SFS inițiază verificarea prealabilă a persoanelor fizice în cazul în care stabilește că între veniturile impozabile estimate de fisc și veniturile impozabile declarate de persoana fizică există o diferență ce depășește 300 mii de lei (diferență semnificativă). Diferența în sumă de până la 300 mii lei inclusiv se considera risc minim acceptat.

⁶⁶ Capitolul 11¹ din Codul Fiscal - Metodele indirecte de estimarea venitului impozabil al persoanelor fizice.

⁶⁷ În cazul existenței unei *diferențe substanțiale* de 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea subiectului declarării la începutul verificării și la intrarea lui în funcție/numire/mandat, luând în considerare veniturile obținute și cheltuielile suportate de subiectul declarării și membrii familiei. În prezent, diferența în cauză constituie cca 200 mii lei.

⁶⁸ În cazul în care între veniturile impozabile estimate de fisc și veniturile impozabile declarate de persoana fizică există o diferență ce depășește 300 mii de lei (*diferență semnificativă*).

În context, având în vedere importanța prevenirii îmbogățirii nejustificate a subiecților declarării, ar fi utilă o mai bună comunicare și conlucrare între ANI și SFS. De asemenea, ar trebui examinată oportunitatea ajustării cadrului legal pentru a elimina discrepanța între pragurile valorice aplicate pentru verificarea persoanelor de către inspectorii de integritate și de către inspectorii fiscali.

8. Procuratura Generală: cauze penale pornite în privința procurorilor (corupție, fals în declarații, îmbogățire ilicită)

La solicitarea TI-Moldova de a oferi date despre numărul cauzelor penale pornite în privința procurorilor, inclusiv pe eventuale cazuri de corupție, fals în declarațiile de avere și interese, precum și de îmbogățire ilicită în 2018-2021, Procuratura Generală a comunicat despre pornirea a 44 cauze penale, din ele 43% - pe eventuale cazuri de corupție și conexe acestora și 16% - pe eventuale cazuri de îmbogățire ilicită.⁶⁹ Cele mai multe cauze penale au fost pornite în 2021.

În perioada vizată n-au fost pornite cauze penale pe eventuale cazuri de fals în declarațiile de avere și interese ale procurorilor. De remarcat că în acest timp ANI a expediat Procuraturii Generale 6 asemenea sesizări.

În instanța de judecată au fost trimise 13 cauze penale în privința procurorilor, inclusiv 10 – pe eventuale cazuri de corupție și conexe acestora și 1 - pe eventuale cazuri de îmbogățire ilicită.

Tabelul 15

Cauze penale pornite în privința procurorilor				
Indicatori	2018	2019	2020	2021
Numărul cauzelor penale pornite în privința procurorilor – total, inclusiv:	4	11	11	18
- pe eventuale cazuri de corupție și conexe acestora;	4	4	3	8
- pe eventuale cazuri de fals în declarațiile de avere și interese personale;	-	-	-	-
- pe eventuale cazuri de îmbogățire ilicită.	-	2	-	5
Numărul cauzelor penale în privința procurorilor, trimise în instanța de judecată – total, inclusiv:	3	4	2	4
- pe eventuale cazuri de corupție și conexe acestora;	3	3	1	3
- pe eventuale cazuri de fals în declarațiile de avere și interese personale;	-	-	-	-
- pe eventuale cazuri de îmbogățire ilicită.	-	-	-	1

În acest context, este necesară o mai bună comunicare și conlucrare între Procuratura Generală și ANI, în special în ceea ce ține de verificarea situațiilor în care se relevă falsul în declarațiile de avere și interese, îmbogățirea ilicită, în speță, în privința procurorilor. De asemenea, urmează a fi consolidat controlul intern managerial în cadrul Procuraturii, cu accent pe componenta integritatea și etica, precum și verificată respectarea Codului de etică al procurorilor pentru a preveni tănuirea și denaturarea de către procurori a informațiilor referitoare la venituri și averi.

⁶⁹ Răspunsul Procuraturii Generale nr.14-7d/22-206 din 08.02.2022.

Concluzii și recomandări

Analiza indicatorilor calculați în baza DAIP pentru cele două categorii de declaranți relevă riscuri mai mari de corupție și lipsă de integritate în rândul procurorilor. De asemenea, se atestă și vulnerabilități în activitatea entităților publice de profil.

Veniturile salariale, precum și alte tipuri de venituri declarate de procurori și de reprezentanții MJ sunt, de regulă, în continuă creștere. Veniturile din donații, în speță ale procurorilor suscită atenția. Ponderea procurorilor care declară donații o depășește pe cea a reprezentanților MJ (în 2020 – de 2 ori). *O mare parte din procurori au declarat donații care depășesc anual 100 mii de lei. Sunt cazuri când veniturile din donații ale unor procurori sunt comparabile sau depășesc de câteva ori veniturile lor salariale.*

Este de remarcat faptul că, pe de o parte, *la evenimentele de familie ale procurorilor se colectează sume exorbitante, pe de altă parte, organizarea unor asemenea evenimente necesită cheltuieli pe potrivă, ceea ce pare să nu se confirme prin veniturile declarate de aceștia.* De asemenea, *trezesc bănuieli transferurile consistente de la rudele din străinătate, care, în marea parte, lucrează în poziții mai puțin calificate și mai prost plătite și pare să nu fie în stare să facă asemenea donații/transferuri.*

Unele venituri importante din depunerile la instituțiile financiare ale ambelor categorii de declaranți nu corespund activelor financiare, ceea ce ar însemna că nu toate activele din țară și străinătate au fost declarate sau că aceste venituri au o altă proveniență decât cea indicată. Unele persoane nu declară venituri din depuneri în instituțiile bancare, deși dispun de conturi bancare la care se calculează dobânzi.

Numărul bunurilor imobile, în speță, al clădirilor și construcțiilor declarate, este în creștere. Deși majoritatea persoanelor au declarat imobile, o parte importantă din ei n-a indicat nici măcar case sau apartamente în care ar locui. Suprafața medie a caselor/apartamentelor aflate în proprietatea unei familii de procuror este mai mare decât a reprezentanților MJ. *Valoarea unor bunuri imobile aflate în proprietatea declaranților ar fi diminuată considerabil, comparativ cu valoarea de piață.*

Numărul persoanelor care au luat credite și împrumuturi, precum și numărul datoriilor este în creștere. Totuși, o mai mare pondere din procurori, comparativ cu reprezentanții MJ, au recurs la o asemenea modalitate de a atrage mijloace financiare (în 2020, de 2 ori). *Există riscul declarării de către unele persoane a datoriilor fictive pentru a justifica cheltuielile de restituire a acestora.*

Inspectorii de integritate nu au suficiente capacități, precum și surse de informații pentru a verifica temeinic veniturile și averile demnitarilor publici, inclusiv ale procurorilor în țară și străinătate. *SIA e-Integritate nu oferă inspectorilor un suport practic în procesul de analiză/verificare a veniturilor și averilor.*

Începând cu 2022, a fost introdusă obligația de a indica în declarații *bunurile virtuale*, inclusiv valuta virtuală. Procurarea valutei virtuale este o oportunitate propice de a tăinui banii de proveniență ilicită, fiind important ca inspectorii de integritate să aibă abilități de a identifica și urmări astfel de active. Totuși, *în lipsa unui cadru de reglementare, norma respectivă rămâne nefuncțională.*

Comunicarea și conlucrarea ANI cu autoritățile publice, în special, Procuratura Generală și Serviciul Fiscal de Stat lasă de dorit.

În timpul monitorizării au fost identificate multiple erori și omisiuni la completarea declarațiilor de avere și interese personale.

Jurnaliștii de investigație care relatează despre eventuale cazuri de îmbogățire nejustificată, averi ce nu pot fi explicate prin venituri legale, devin ținta unor atacuri și presiuni.

Recomandări:

- Familiarizarea temeinică de către ANI a agenților publici cu modul de completare a DAIP, includerea în ghidul autorității a unor exemple concrete de completare a diferitor rubrici ale declarației, enunțarea erorilor tipice la instruire/prin circulară;
- Semnarea de către ANI a acordurilor de colaborare cu organele competente din alte țări care ar facilita identificarea și verificarea veniturilor și averilor subiecților declarării în străinătate;
- Fortificarea capacităților inspectorilor de integritate de a controla veniturile și averile din țară și străinătate ale demnitarilor și funcționarilor publici, creșterea interacțiunii cu organele abilitate din alte țări, inclusiv prin schimb de date și consultanță;
- Verificarea capacității persoanelor care fac donații, efectuează transferuri și acordă împrumuturi consistente de a oferi astfel de mijloace;
- Urmărirea de către inspectorii de integritate a dinamicii indicatorilor financiari din declarații care au salturi inexplicabile, ce ar putea fi cauzate de tănuirea provenienței unor venituri;
- Verificarea motivelor care au stat la baza refuzurilor inspectorilor de integritate de a iniția controale privind respectarea regimului declarării averilor și intereselor de către subiecții declarării, în speță de procurori, pentru a preveni refuzurile nejustificate și responsabiliza inspectorii de integritate;
- Întărirea cooperării dintre ANI, Procuratura Generală și Serviciul Fiscal de Stat, inclusiv prin întruniri comune și schimb de informații/experiență, în verificarea și probarea cazurilor ce țin de falsul în declarațiile de avere și interese și îmbogățirea nejustificată;
- Consolidarea controlului intern managerial în cadrul Procuraturii, cu accent pe componenta integritatea și etica, verificarea respectării Codului de etică al procurorilor pentru a preveni tănuirea și denaturarea de către procurori a informațiilor referitoare la venituri și averi;
- Examinarea oportunității de ajustare a cadrului legal pentru a elimina discrepanța între pragurile valorice aplicate pentru verificarea agenților publici/persoanelor fizice de către inspectorii de integritate și de către inspectorii fiscali;
- Efectuarea unei evaluări IT a SIA e-Integritate în vederea îmbunătățirii acestuia, implicit creării unor capacități reale de analiză care ar facilita activitatea inspectorilor de integritate, cu transparentizarea măsurilor întreprinse;
- Oferirea accesului reprezentanților societății civile și mass-mediei la baza de date digitalizată a declarațiilor de avere și interese personale a ANI.

Proprietarii/coproprietarii de case și apartamente suprafața totală a cărora depășește 100 m² (2020)• *procurori*

	Suprafața, m²
Prisacaru Stanislav (1 ap, 2 case)	602
Vicol Carolina (1ap, 1 casa)	547
Modelina Aliona (1 casa, 1 ap)	469
Devder Djulieta (1 ap, 2 case)	437
Ivanov Vitalie (3 case, 1 ap)	421
Busuioc Nadejda (1 ap, 2 case)	374
Levitchi Vasile (1 casa, 1 vila, 1 ap)	346
Sârcu Artur (3 ap, 1 casa, 2 vile)	342
Bivol Georghe (2 ap, 1 casa)	318
Artin Irina (1 casa, 2 ap)	318
Potoran Grigore (2 ap, 1 casa)	318
Obada Dumitru (1 casa, 2 ap)	306
Cojocaru Maria (2 case, 1 ap)	304
Palencu Radu (1 casa, 4 ap)	303
Jimbei Daniel (1 casa, 1 ap)	300
Baraliuc Ruslan (2 case, 1 ap)	298
Barbalat Nadejda (3 ap, 1 casa)	295
Serbinov Igor (1 ap, 1 casa)	295
Tumba Serghei (casa)	292
Balan Andrei (1 casa, 2 ap)	290
Lealin Iuri (1 casa, 1 ap)	284
Tofan Petru (3 ap, 1 casa)	284
Calugher Lilia (2 ap, 2 case)	279
Pacișina Lilia (1 casa, 3 ap)	275
Jomir Evghenii (3 ap, 1 vila)	262
Soltan Veaceslav (1 ap, 1 casa)	260
Bocșanean Mariana (3 ap)	258
Caraman Alexandru (3 ap)	257
Adam Vlad (1 casa, 2 ap)	251
Istrate Iulian (2 case)	249
Ciobanu Viorel (4 ap)	248
Calugareanu Alina (2 ap, 1 casa)	246

Chistruga Ion (2 case, 1 ap)	239
Steclari Ion (2 ap, 1 casa)	238
Chitoroaga V (1 casa, 1 ap)	238
Vacari Veaceslav (2 case, 1 ap)	236
Purici Dumitru (2 ap, 1 casa)	232
Chiriac Igor (1 ap, 1 casa)	232
Marga Viorica(1 casa, 2 ap)	231
Guțan Vladislav (1 casa,2 ap)	230
Ivarlac Marina (3 ap)	230
Guzun Gheorghe (2 case)	229
Danilescu Cristina (1 casa, 1 ap)	220
Bradu Valentina (1 casa, 2 ap)	220
Lupașcu Artur (1 casa, 1 ap)	220
Nimirschi Sergiu (1 casa, 1 ap)	219
Idriceanu Vladimir (1 casa, 3 ap)	217
Frunza Bargan Ana (3 ap)	216
Cernei Alexandru (1 ap, 1 casa)	215
Boblic Maxim (3 ap)	213
Popov Iulia (1 casa)	212
Girbu Anatolie (1 ap, 1 casa)	203
Roșca Olesea (1casa)	200
Craciun Nina (2 ap, 1 casa)	200
Bodareu Octavian (2 ap)	198
Gherasim Igor (1 ap, 1 casa)	197
Cazacu Mariana (1 casa, 1 ap)	194
Geru Nicolae (3 ap)	192
Moraru Corneliu (2 ap)	189
Curarari Olesea (3 ap)	187
Cernei Adrian (1 casa, 1 ap)	186
Andronic Natalia (3 ap)	185
Ivanov Vsevold (4 ap)	183
Postica Aurel (1 ap, 1 casa)	182
Gladcov Cristina (1 ap, 1 casa)	182
Oborocean Iurie (casa)	182
Mocanu Sergiu (1 casa)	181
Bobrov Vladislav (2 ap)	176
Cebotari Serghei (1 casa, 1 ap)	176
Rusu Adrian (3 ap)	174
Tomiță Mihai (1 ap, 1 casa)	174
Dolghieri Sorin (1 casa)	172
Braila Natalia (1 casa, 1 ap)	172
Arcer Alexandru (3 ap)	171
Selevestru Lilia (1 casa, 1 ap)	171
Malai Ina (1 casa, 1 vila)	170
Oganisean Armen (3 ap)	169
Iachimovschi Octavian (1 ap, 1 casa)	168

Dulgheru Ion (1 casa)	167
Roșca Ion (2 ap)	166
Tureac Viorel (2 ap)	166
Zamfirov Ruslan (1 ap, 1 casa)	165
Pascari Andrei	165
Cebotari Denis (2 ap)	164
Dubasari Valeriu (3 ap)	164
Rotaru Denis (2 ap)	164
Nichita Alexandru (casa)	163
Bernaz Ion (1 casa, 1 ap)	163
Cusnova Svetlana (2 ap)	161
Stoianoglo Alexandr	161
Disculțu Vasile (1 casa)	160
Paun Alexandru (2 case)	160
Buzila Vasile (3 ap)	159
Cirma Cristina (3 ap)	158
Mițu Felicia	158
Beșleaga Diana (1 casa, 1 ap)	157
Ciobanu M (1 casa)	157
Suvac Nicolae (2 ap)	157
Perevoznic Ruslan (3 ap)	155
Burcovschi Nicolae (1ap, 1 casa)	154
Enachi Gheorghe (1 casa)	153
Borodin Alexandra (1 casa, 2 ap)	152
Partole Liliana (2 ap)	152
Capcelea Ala (2 ap)	152
Botezatu Olesea (2 ap)	151
Rapeșco Ivan	151
Lazarev Octavian (casa)	151
Ștefîrță Dumitru (2 ap)	149
Corețchi Alexandr (2 ap)	149
Popescu Corneliu (2 ap)	148
Chistruga Vladim (2 ap, 1 casa)	147
Cucereavii Oxana (2 ap)	147
Rața Dumitru (2 ap)	146
Costișanu Felicia (2 ap)	145
Ciocan Aurel (1 casa, 1 ap)	144
Oprea Vasile (2 ap)	144
Cebotari V (2 ap)	143
Vinițchi Pavel	143
Achimenco Dmitrii (1 casa)	141
Burduja Nicolae (1 casa, 1 ap)	141
Zgardan Ghenadie (2 ap)	139
Ciubotaru Dorina (2 ap)	138
Ciubotaru Vas (2 ap)	138
Stăvilă Alexei (casa)	138

Timofti Rusanovscaia (2 ap)	138
Bodiu Serghei (1 casa)	137
Comerzan Victor (1 casa, 1 ap)	137
Talpă Radu (casa)	137
Leahu Mariana (1 casa, 2 ap)	137
Buțenco Alexei (1 casa)	136
Zaharia Ludmila	134
Irina Gheorgistean (1 casa)	134
Recean Roman (casa)	134
Grosu Ivan (2 ap)	134
Pascal Mihail	133
Afanasii Oleg (1 casa)	133
Plugaru Victor (2 ap)	132
Ciuleac A (1 ap, 1 casa)	132
Muntean Victor (2 ap)	132
Burlacu Victoria	131
Buinovski Daniela (2 ap)	130
Cazacu Rodica (2 ap)	130
Mătășaru Nicolae (2 ap)	130
Moruz Ghenadie (casa)	129
Guzic Vladislav (casa)	129
Sturzu Veaceslav (2 ap)	129
Formusatii Andrei (2 case)	128
Todos Victor (2 case, 1 ap)	128
Dumbravan Marcel (2 ap, 1 casa)	127
Plevan Vasile (2 ap)	127
Frunză Aliona (2 ap)	126
Botezatu Valerian (1 ap, 1 casa)	126
Gavrilița Oleg (2 ap)	125
Gulea Tatiana (2 ap)	125
Turceac Alexandr (2 ap)	125
Cazacu Victor (2 ap)	123
Cebanciuc Violeta (2 ap)	123
Zgureanu Alexandru (2 ap)	123
Balan Veaceslav (3 ap)	123
Ivanov Mihail	122
Danu Vasile (casa)	121
Bodorin Serghei	121
Codreanu Vitalie (2 ap)	121
Tabuică Ghenadie (2 ap)	121
Cara Mih	121
Baidaus Valentin (1 ap)	120
Negurița Ion	120
Levandovschi Nicolai (casa)	120
Bordei Natalia (2 ap)	120
Scutelnic Ovidiu (3 ap)	119

Țurcanu Tatiana (casa)	119
Bulat Eduard	119
Gavdiuc Valentina (1 casa)	119
Lazur Irina (2 ap)	119
Leapin Rodica	119
Vidrașco -Brînza (2 ap)	119
Untilă Vasile	118
Nedova Elena (1 casa, 1 ap)	117
Priguza Alexandru (2 case)	117
Căuș Ala (1 casa)	116
Harti Vladislav (1 casa, 1 ap)	115
Balan Eugen (1 ap)	115
Mocan Sergiu (2 ap)	115
Vihodeț Inna (2 ap)	115
Zanevici Nicolae (casa)	114
Tataru Rodica (2 ap)	114
Nesterov Aliona (2 ap)	113
Gorea Loreta (2 ap)	113
Caraja Simion (1 casa, 1 ap)	113
Vieru Maria	113
Lozan Alexandru (1 casa, 1 ap)	112
Savca Serghei	112
Burlacu Dorin (1 casa)	112
Pîrnău Anatolie (2 ap)	111
Gonța Lilian (1 casa)	111
Gherb Vitalie (1 casa)	110
Victor Valentin (2 ap)	110
Vdovii Aliona	109
Rauh Victor (2 ap)	109
Rusu Olesea (2 ap)	109
Roșior Elena (casa)	107
Prisacari Lilia (2 ap)	107
Ceruta E (2 ap)	107
Popa Constantin (1 casa, 1 ap)	106
Russu Sergiu	106
Gavajuc Alexandru (2 ap)	105
Osadcenco Timofei (2 ap)	104
Lisnic Elena (2 ap)	103
Nastas Augustin	103
Ureche Ala (2 ap)	102
Moroz Remus	101
Potânga Veaceslav (casa)	101
Cainareanu Octav (1 casa)	101
Neaga Elena (1 casa, 1 ap)	101

- *Agenții publici din Ap. central al Ministerului Justiției*

Numele	Suprafața, m²
Tverdun Tatiana (1 casa, 4 ap)	356
Ciobanu Stela (1 casa, 1 ap)	270
Bandur Cristina (1 casa)	219
Isac Marcela (2 case, 1 ap)	218
Ciorbă Victoria (2 case)	201
Cachița Constantin (2 ap, 1 casa)	178
Corlăteanu Nina (3 ap)	176
Korcinski Angela (3 ap)	166
Pavlovschi Emilia (2 ap)	166
Rusu Cristina (ap)	159
Neamțu Aliona (casa)	153
Golovco Veronica (1 casa, 1 ap)	145
Rotari Oleg (1 casa, 1 ap)	143
Vlas Oxana (2 ap)	131
Pantea Daniel (casa)	128
Marusceac Irina (casa)	127
Olaru Oxana (2 ap)	126
Țigău Zinaida (ap)	122
Zatic Victoria (2 ap)	117
Pîrlog Iuliana (1 casa, 1 ap)	111
Nagacevschi Fadei (2 ap)	103

Proprietari/coproprietari și posesori de terenuri cu suprafața de peste 1 ha, 2020

Procurori	Suprafata, ha
Prisacari Vadim	93.3
Cojocaru Maria	30
Cojocaru Vladislav	25
Bucătaru Lilia	16
Bodareu Octavian	13
Prepeleț Tatiana	12.7
Zaporojan Iancu	12
Chistruga Vladimir	9.5
Oborocean Iurie	8.9
Baraliuc Ruslan	6
Ivanov Zinaida	6
Talpa Radu	6
Radețchi Viorel	5.7
Artin Irina	5.4
Potoran Grigore	5.3
Borodin Alexandra	4.6
Ceaica Dumitru	4.6
Ivanov Vsevolod	4.6
țugui Ion	4.3
Levițki Vasili	4.2
Cotun Alexandra	4
Braila Natalia	3.7
Dumbrava Valentin	3.7
Dadu Mihail	3.7
Achimenco Dmitrii	3.7
Bucuci Aliona	3.6
Roșca Ion	3.5
Ianac Dmitri	3.5
Mîrza Ion	3.4
Chistruga Ion	3.4
Gureu Ana	3.3
Partole Liliana	3
Caraja Simion	3

Agenți publici din Ap. central al MJ	Suprafata, ha
Pleșca Alexandru	40
Garaz Cristina	12.7
Tverdun Tatiana	3.3
Manea Diana	2.6
Ivasiuc Tatiana	2.5
Golovco Veronica	2.5
Pîrlog Liliana	1.8
Cachița Constantin	1.7
Ciobanu Stela	1.5
Natalia Graur	1.3
Olaru Oxana	1.1
Tulbure Ion	1

Lavciuc Corneliu	3
Tăut Teodora	3
Călugăreanu Alina	3
Tomac Marin	3
Dolghieri Sorin	3
Postica Aurel	2.9
Marga Viorica	2.8
Tomița Mihail	2.7
Ciumac-Bordian Natalia	2.7
Bugai Olesea	2.7
Disculțu Vasile	2.6
Lefter Sergiu	2.6
Burcovschi Nicolae Ion	2.6
GALBEN SERGIU	2.4
Mocanu Sergiu	2.4
Lungu Ruslan	2.2
CIUPERCA ȘTEFAN	2
Zmuncilă Petru	2
Cociu Lilian	2
Tian Nicolae	2
Popa Constantin	2
Tomic Marian	2
Furtună Victoria	2
Scutelnic Cătălin	1.9
Casian Cornel	1.9
Casian Olga	1.9
Railean Sergiu	1.9
Arabadji Anatoli	1.8
Burlacu Victoria	1.8
Carasec Ana	1.8
Tofan Petru	1.8
Munteanu Anatolie	1.8
Junghină Valerian	1.8
Sandu Ion	1.8
Zaharia Ludmila	1.7
Cîlcic Victor	1.7
Mihailova Iulia	1.6
Godorog Alexandru	1.6
Afanasii Oleg	1.6
Popov Oleg	1.6
Cernei Adrian	1.6
Bodiu Serghei	1.6
Vorona Diana	1.6
Niculiță Grigore	1.6
Vacari Veaceslav	1.6
Tabuica Ghenadie	1.5

Pavlovschi Octavian	1.5
Prisăcaru Stanislav	1.5
Crecicovschi Alina	1.5
Sorocean Alexandru	1.5
GUZUN GHEORGHE	1.4
Balan Andrei	1.3
Comerzan Victor	1.2
Nimirschi Sergiu	1.2
Oața Vasile	1.2
Todos Victor	1.2
CATAN IRINA	1.2
Ceruța Elena	1.2
Cebotari Mihail	1.2
Cazacu Victor	1.1
Cosarciuc Andrian	1.1
Pădure Drăgălin	1.1
Vinogradov Mihail	1.1
Rusu Roman	1.1
Mahu Ina	1
BUNDUCHI ANATOLIE	1
Priguza Alexandru	1
Caracuian Ion	1
Căruceru Vladislav	1

Agenții publici deținători a 3 și mai multe mijloace de transport, 2020

Procurori	Nr.
Sîrbu Lilia	7
Trofimov Serghei	7
Florea Eduard	5
Geru Ion	5
Munteanu Ion	5
Obadă Dumitru	5
Busuioc Nicolae	4
Geru Nicolae	4
Gladcov Cristina	4
Ștefîrța Dumitru	4
Vinițchi Pavel	4
Baraliuc Ruslan	3
Bernaz Ion	3
Bobrov Vladislav	3
Bratan Liudmila	3
Bucătaru Lilia	3
Buliga Igor	3
Bunduchi Anatolie	3
Călugăreanu Vitalie	3
Căuș Ala	3
Chistruga Vladimir	3
Colța Fiodor	3
Demciucin Igor	3
Gavdiuc Valentina	3
Gavriliță Oleg	3
Gheorghieva Fedora	3
Gojan Radu	3
Guzic Vladislav	3
Ivanov Mihail	3
Jîmbei Daniel	3
Lavciuc Corneliu	3
Moțpan Ion	3

Agenți publici din Ap. Central al MJ	Nr.
Neamțu Aliona	5
Garaz Cristina	3
Malașevschi Diana	3

Munteanu Victoria	3
Pasat Liliana	3
Pascari Inga	3
Pîrlîi Ghenadie	3
Roşca Ion	3
Roşior Elena	3
Rusu Adrian	3
Şlicari Ion	3
Sorocean Alexandru	3
Talpa Radu	3
Talpă-Cojocari Tatiana	3
Tăut Teodora	3
Tomîţa Dumitru	3

Investigații jurnalistice privind declararea veniturilor și proprietăților de către procurorii din Republica Moldova (sinteza anilor 2018-2021)

Urmările unei investigații CIJM: Procuroră anticorupție, investigată de Inspekția Procurorilor

Julieta Savișchi, 07.12.21

Procurora anticorupție, Mirandolina Sușițaia, a ajuns în atenția Inspekției Procurorilor. Instituția s-a autosesizat în urma unei **anchete** a Centrului de Investigații Jurnalistice, publicată pe portalul Anticorupție.md. Inspekția Procurorilor verifică mai multe fapte expuse în ancheta jurnalistică, precum scoaterea de sub urmărire penală a judecătorilor moldoveni, implicați în Laundromatul rusesc, faptul că a raportat superiorilor că nu există probe în dosarul respectiv și că s-a eschivat să pună la dispoziția Comisiei parlamentare de anchetă privind spălătoria rusească informații despre Laundromat.

<https://anticoruptie.md/ro/dosare-de-coruptie/urmarile-unei-investigatii-cijm-procurora-anticoruptie-investigata-de-inspectia-procurorilor>

Afacerea necunoscută de la Orhei a procurorului Ruslan Popov

Julieta Savișchi, 28.10.21

Familia procurorului general-adjunct, Ruslan Popov, cercetat penal pentru îmbogățire ilicită, ar controla, pe lângă livada și frigiderul din Mileștii Mici, o treime dintr-o afacere în agricultură în satul Brăviceni, raionul Orhei. Această afacere, pe care au identificat-o reporterii Centrului de Investigații Jurnalistice, nu este trecută în acte pe numele procurorului, nu a fost și nu este declarată. Este vorba de o livadă de măr superintensivă, amenajată după cele mai moderne standarde. Cota din afacere a fost înregistrată inițial pe numele lui Alexandru Popov, fiul mai mare al procurorului, care la acel moment era student și avea 19 ani. Cu puțin timp înainte ca Ruslan Popov să fie reținut, în dosarul pentru îmbogățire ilicită, cota parte din afacerea de la Brăviceni a fost înregistrată pe numele unui locuitor din Mileștii Mici, stabilit cu traiul în SUA, cu care procurorul este de mai mulți ani în relații de prietenie.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/afacerea-necunoscuta-de-la-orhei-a-procurorului-ruslan-popov>

Dosarul mitei de 200.000 de euro pentru procurori. Curtea de Apel Cahul a mai spulberat o speranță a procurorilor incriminați

Julieta Savișchi, 26.10.21

Curtea de Apel Cahul a respins, marți, contestația foștilor procurori din Chișinău, Evgheni Tifoi și Roman Clim, privind legalitatea măsurilor de investigație întreprinse de procurorii anticorupție în dosarul mitei de 200.000 de euro. Instanța și-a argumentat decizia că recursul a fost depus tardiv.

<https://anticoruptie.md/ro/dosare-de-coruptie/videodosarul-mitei-de-200000-de-euro-pentru-procurori-curtea-de-apel-cahul-a-mai-spulberat-o-speranta-a-procurorilor-incriminati>

Cum a încercat soția unui procuror să reducă la tăcere jurnaliștii

Cornelia Cozonac, 20.10.21

O anchetă jurnalistică despre cum a recurs un procuror cunoscut și controversat la un divorț fictiv pentru a nu declara proprietățile pe care nu le-ar fi putut acoperi cu salariul său de la procuratură s-a transformat pentru Centrul de Investigații Jurnalistice, autoarea anchetei și un activist civic, într-o luptă de câțiva ani cu instituțiile de stat și cu soția procurorului pentru a ne apăra drepturile. Soția procurorului, avocată de profesie, ne-a hărțuit la propriu chiar de la primele documentări pe care le-am făcut. A scris plângeri la mai multe instituții de stat, la Consiliul de Presă, la Poliție și Procuratură, ne-a acționat în judecată. Unele instituții au dat curs plângerilor soției procurorului la etapa când abia documentam cazul. Altele au pornit procese penale și chiar dosare penale. Am scris zeci de explicații, am pierdut timp prin ședințe la Poliție și în instanțele de judecată.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/studiu-de-caz-cum-a-incercat-sofia-unui-procuror-sa-reduca-la-tacere-jurnalistii>

Procurora care a îngropat dosarul Laundromatului rusesc

Julieta Savișchi, 27.09.21

Procurora anticorupție, Mirandolina Sușițaia, este cea care a dispus scoaterea de sub urmărire penală a judecătorilor moldoveni, implicați în Laundromatul rusesc și a raportat superiorilor că nu există probe în dosarul respectiv. Procurora s-a eschivat însă să pună la dispoziția Comisiei parlamentare de anchetă privind spălătoria rusească informații despre Laundromat.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/doc-procurora-care-a-ingropat-dosarul-laundromatului-rusesc>

Pensionarii necunoscuți din Inspectia Procurorilor: Cine sunt și ce venituri au

Julieta Savișchi, 29.09.21

Inspectia Procurorilor, organul abilitat cu investigarea abaterilor disciplinare comise de oamenii legii, numără cinci membri, numele cărora nu este afișat pentru publicul larg. Toți cinci sunt foști procurori care acum se află la pensie. Aceștia, pe lângă salariile de peste 20 de mii de lei pe lună, mai ridică și pensii grase. Activitatea Inspectiei Procurorilor nu este transparentă, constatările nu sunt publicate, iar numele inspectorilor, cu excepția șefului, nu sunt afișate.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/pensionarii-necunoscuti-din-inspectia-procurorilor-cine-sunt-si-ce-venituri-au>

Șefi noi la procuraturile din raioane: Cine sunt și ce averi declară

Julieta Savișchi, 16.08.2021

Consiliul Superior al Procurorilor urmează să se pronunțe, în ședința de marți, asupra a nouă procurori care vor ocupa funcții de conducere în procuraturile raionale. Patru dintre aceștia urmează să ajungă procurori șefi, iar ceilalți - procurori șefi adjuncți. Opt dintre candidați, înainte de a câștiga concursul pentru funcțiile râvnite, au asigurat timp de câteva luni interimatul funcției, fiind desemnați de către procurorul general, Alexandr Stoianoglo.

https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/sefi-noi-la-procuraturile-din-raioane-cine-sunt-si-ce-averi-declara?fbclid=IwAR0eJc-flvv-6ZhyPGsez0Zthd-bzjktuojBMhSFhyQP8IUtWS22kM5a_Qc

Copii de procuror cu apartamente la Iași. Ce ar fi ascuns de ANI șeful Procuraturii din Drochia

05.08.21

În cei aproape 30 de ani de activitate, familia procurorului Tureac a agonisit o avere substanțială, având în proprietate imobile și mașini de lux. Unele din ele sunt bine ascunse de ochii inspectorilor de integritate, acuzatorul de stat reușind să le treacă pe numele celor doi copii: Mihai Tureac și Sanda Tureac, care și-au făcut studiile nu la Bălți, Chișinău, Cahul sau Comrat, ci în România, mai exact, la Iași.

<https://nordnews.md/video-copii-de-procuror-cu-apartamente-la-iasi-ce-ar-fi-ascuns-de-ani-seful-procuraturii-din-drochia/>

Procurori ajutați de părinți

14.08.2021

Cei mai mulți procurori au în proprietate apartamente, case și mașini luxoase. Deseori, prețul acestora depășește considerabil veniturile declarate legal. La fel ca mulți alții, acuzatorii de stat susțin că sunt ajutați de părinți cu donații de milioane. În această ediție am analizat declarațiile de avere și interese depuse la ANI de către șefii procuraturii Dondușeni și celei de la Telenеști.

<https://www.jurnaltv.md/news/23b7c1a4fae25aa5/procurori-ajutati-de-parinti-jurnalul-saptamanii-14-august.html>

Șefii Procuraturilor de la Sângerei și Drochia, luați la ochi de ANI după investigația Jurnal TV privind averile de milioane

04.08.21

Autoritatea Națională de Integritate s-a autosesizat urmare a investigației de la „Jurnalul Săptămânii” vizând averea șefului Procuraturii raionului Sângerei Ion Roșca și a procurorului-șef al raionului Drochia, Viorel Tureac. Purtătoarea de cuvânt a autorității, Maria Dastic, a comunicat că instituția s-a sesizat din oficiu, iar inspectorii de integritate vor examina informațiile prezentate în investigație.

<https://www.jurnal.md/ro/news/d7138e406a784899/sefii-procuraturilor-de-la-sangerei-si-drochia-luati-la-ochi-de-ani-dupa-investigatia-jurnal-tv-privind-averile-de-milioane.html>

Culisele unei afaceri cu iz penal (I). Cine sunt perdanții și marii câștigători

30.06.21

Procuratura pentru Combaterea Crimei Organizate și Cazuri Speciale (PCCOCS) a anunțat săptămâna trecută că a finalizat și este gata să transmită în instanță așa-numitul dosar „VENTO”, în care pe post de învinuiți apar fostul șef al Procuraturii Anticorupție, Viorel Morari, și fostul său subaltern, Roman Statnii. Celor doi li se incriminează „exces de putere”, „fals în acte publice”, „reținerea sau arestarea ilegală” și „tragerea cu bunăștiință la răspundere penală a unei persoane nevinovate”, acțiuni comise în privința coproprietarilor rețelei de benzinării „VENTO”, care aparține fraților Igor și Andrian Borș.

<https://gazetadechisinau.md/2021/07/30/culisele-unei-afaceri-cu-iz-penal-i-cine-sunt-perdantii-si-marii-castigatori/>

partea a 2-a <https://gazetadechisinau.md/2021/08/06/culisele-unei-afaceri-cu-iz-penal-ii-cine-sunt-perdantii-si-marii-castigatori/>

„Săracii” procurori cu apartamente, case și zeci de mii de euro donați de părinți și rude

Mariana Colun, Irina Odobescu, 18.06.21

Fiecare al patrulea procuror din Republica Moldova a raportat în declarațiile de avere pentru 2020 că a beneficiat de donații de la părinți, socri, frați, surori sau alte rude apropiate. Reporterii portalului Anticorupție.md au radiografiat declarațiile de avere ale tuturor procurorilor din țară și au constatat că nu mai puțin de 170 de acuzatori de stat dintre cei aproape 700 care activează astăzi în structurile Procuraturii au indicat în actele de avere prezentate la Autoritatea Națională de Integritate că au primit anul trecut cadouri generoase – case de locuit, apartamente, terenuri sau zeci de mii de euro.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/saracii-procurori-cu-apartamente-case-si-zeci-de-mii-de-euro-donati-de-parinti-si-rude>

Case, mașini și donații // Cum se descurcă procurorii de la PCCOCS

Julieta Savișchi, 30.05.2021

Majoritatea procurorilor din Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS) trăiesc pe picior larg, cu mai multe imobile și mijloace de transport în proprietate. Pentru că salariile, în jur de 30.000 de lei lunar, nu le acoperă achizițiile, aceștia își justifică bunurile, de cele mai multe ori, prin donații sau prin împrumuturi fără dobândă de la cunoscuți și rude. În același timp, doi procurori de la PCCOCS sunt angajați la alte două locuri de muncă, în pofida faptului că legislația declară incompatibilă funcția de procuror cu oricare altă funcție, cu excepția activității didactice sau științifice.

Unii dintre procurorii PCCOCS au fost deja subiecți ai anchetelor Centrului de Investigații Jurnalistice din Moldova, iar Autoritatea Națională de Integritate s-a autosesizat și a inițiat verificarea averilor mai multor acuzatori. În privința a doi procurori, ANI a emis acte de constatare a încălcării regimului juridic de declarare a averilor și intereselor personale.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/case-masini-si-donatii-cum-se-descurca-procurorii-de-la-pccocs>

Bogații de la Procuratura Anticorupție

Julieta Savișchi, 24.05.21

Majoritatea acuzatorilor de stat de la Procuratura Anticorupție trăiesc pe picior larg, având în proprietate imobile și mașini de lux. Chiar dacă sunt remunerați cu salarii lunare de peste 20 de mii de lei, de cele mai multe ori acestea nu acoperă averile declarate. În astfel de cazuri, spun experții, oamenii legii își justifică averile prin donațiile din partea rudelor, afacerile sau salariile partenerilor de viață și împrumuturile financiare. O analiză a declarațiilor de avere și interese personale pentru anul 2020 ale procurorilor anticorupție ne arată că fiecare al treilea acuzator de la Procuratura Anticorupție trăiește pe picior larg, beneficiază de donații sau de bunuri înregistrate pe numele rudelor.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/bogatii-de-la-procuratura-anticoruptie>

Afacerea familiei Stoianoglo - între lege și ilegalitate. Cum soția procurorului general reușește să nu achite impozite pe venit la stat

Julieta Savișchi, 13.04.21

Țvetana Curdova, soția procurorului general Alexandr Stoianoglo, deține în proprietate și administrează un salon de frumusețe de lux, fără să achite impozite pe venit la stat. Curdova a profitat de o lacună în legislația fiscală, și anume de dreptul deținătorilor de patente de întreprinzător de a se asocia, astfel că toți angajații salonului Opium lucrează în bază de patentă. Venitul declarat oficial este de doar 12 mii de lei pe an și este alcătuit din plata pentru arenda localului, pe care ar achita-o deținătorii de patente care lucrează acolo. Experți anticorupție consideră că este vorba de o schemă de eschivare de la impozite, aflată la limita legalității.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/afacerea-familiei-stoianoglo-intre-lege-si-ilegalitate>

VIDEO // Procurorul Vinițchi își ridică o casă pe malul lacului Ghidighici

Julieta Savișchi, 27.04.21

Procurorul Pavel Vinițchi, cunoscut în trecut pentru investigarea dosarelor ce țin de traficul de droguri, își construiește casă într-un parc de pe malul lacului Ghidighici. Imobilul de pe terenul împădurit cu mesteceni și conifere pare să aibă cel puțin 200 de metri pătrați, deși omul legii susține în **declarația de avere și interese personale** că ar avea puțin peste 79 de metri pătrați. Ridică semne de întrebare și cum a acceptat un om al legii să-și construiască o casă într-o zonă împădurită de pe malul unui lac.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/video-procurorul-vinitchi-isi-ridica-o-casa-pe-malul-lacului-ghidighici>

Schemele procurorului Petrușca: Donații generoase de la rude și automobile oferite în arendă la prețuri derizorii

Julieta Savișchi, 30.03.21

Procurorul Sergiu Petrușca de la Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cazuri Speciale (PCCOCS) a achiziționat în perioada 2019-2020 trei automobile de model Toyota Prius pe care le-a dat în locațiune unei firme de taxi cu doar 266 de lei pe lună. Venitul pe care îl declară omul legii din contractul de arendă este simbolic, în timp ce firmele de taxi plătesc în jur de 300 de lei pe zi pentru un automobil luat în arendă. Pe de altă parte, Sergiu Petrușca indică donații generoase de la rude, iar persoane terțe îi preiau și îi achită datoriile către instituțiile financiare.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/schemele-procurorului-petrusca-donatii-generoase-de-la-rude-si-automobile-oferite-in-arenda-la-preturi-derizorii>

Procurori cu probleme de integritate, unși de ziua lor

Julieta Savișchi, 08.02.2021

Au declarat bunuri la prețuri derizorii, au gestionat dosare controversate sau au acumulat averi care depășesc veniturile legale. O parte din cei 68 de procurori care au primit distincții din partea conducerii Procuraturii Generale cu ocazia zilei lor profesionale a figurat în anchete jurnalistice sau ar avea probleme de integritate.

Distincțiile au fost acordate cu prilejul aniversării a XXIX-a de la formarea Procuraturii Republicii Moldova, „ca măsură de încurajare”. Lista procurorilor nominalizați a fost întocmită de Consiliul Superior al Procurorilor și a fost transmisă procurorului general, care a semnat ordinele privind decorarea. Distincțiile oferite angajaților Procuraturii au valoare simbolică și se acordă în baza Regulamentului cu privire la aplicarea măsurilor de încurajare a procurorilor pentru organizarea și dirijarea excelentă a activității. Pentru acuzatori, acordarea acestor distincții reprezintă un mare prestigiu.

https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/procurori-cu-probleme-de-integritate-unsi-de-ziua-lor?fbclid=IwAR3vkuAgFv4K2TglNO-YY6-LrN6l6uk27Yj3G4VcAEpl_S3_X1-1fCb-ZLw

Afacerea familiei Stoianoglo: Procurorul general nu a declarat veniturile soției

Julieta Savișchi, 05.05.20

Procurorul general, Alexandr Stoianoglo, nu a indicat în **declarația de avere și interese personale** veniturile soției sale, Țvetana Curdova, proprietara și administratoarea unui salon de frumusețe din Chișinău și nici o sumă din arenda localului. Mai mult, Stoianoglo a declarat că a avut anul trecut venituri salariale din funcția de procuror general de doar 1.659 de lei, deși a fost desemnat oficial la data de 29 noiembrie. Procurorul general este sigur că nu a comis nicio abatere, iar experții consideră că există premise ca omul legii să fie cercetat penal.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/afacerea-familiei-stoianoglo-procurorul-general-nu-a-declarat-veniturile-sotiei>

Salariile, achizițiile și donațiile procurorilor șefi în 2019

Marina Ciobanu, 14.04.2020

Pe parcursul anului 2019, conducerea Procuraturii Generale (PG), șefii Procuraturii Anticorupție (PA), Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS) și Procuraturii mun. Chișinău au ridicat salarii de peste 20 de mii de lei, au primit donații și au cumpărat mașini.

Ziarul de Gardă a făcut o radiografie a declarațiilor de avere și interese pentru anul 2019 ale procurorilor șefi și oferă detalii despre veniturile și tranzacțiile făcute de aceștia.

<https://www.zdg.md/stiri/stiri-justitie/salariile-achizițiile-si-donațiile-procurorilor-sefi-in-2019/>

Cum să devii milionar prin împrumuturi nerambursate și promisiuni ilegale neonorate. În rolul principal - fiul procurorului-șef al Capitalei

Victor Moșneag, 13.03.2020

Unii dintre cei care i-au dat bani fiului procurorului au depus cereri în judecată și la procuratură. Dacă instanța a eliberat mai multe ordonanțe de încasare a banilor de la Pavel Șaptefraț, procurorii care au examinat plângerile nu au descoperit elemente penale în acțiunile fiului colegului lor. Decizia a fost luată, deși acesta nici măcar nu a fost audiat.

O parte dintre persoanele cărora Pavel Șaptefraț le datorează zeci de mii de euro se tem să vorbească, făcând referire la funcția deținută de tatăl acestuia.

<https://www.zdg.md/investigatii/ancheta/cum-sa-devii-milionar-prin-imprumuturi-nerambursate-si-promisiuni-ilegale-neonorate-in-rolul-principal-fiul-procurorului-sef-al-capitalei/>

Fiul procurorului-șef al capitalei, milionar prin împrumuturi nerambursate și promisiuni neonorate

13.03.2020

Pavel Șaptefraț, unul dintre fiii procurorului-șef al Procuraturii municipiului Chișinău, a împrumutat, fără a întoarce, zeci de mii de euro, dolari și lei moldovenești. Tot el a cerut și a primit bani după ce a promis că va obține Green Card, viză pentru SUA sau alte facilități mai multor persoane pe care s-a oferit să le ajute, făcând referire, inclusiv, la relațiile pe care le are.

Unii dintre cei care i-au dat bani fiului procurorului au depus cereri în judecată și la procuratură. Dacă instanța a eliberat mai multe ordonanțe de încasare a banilor de la Pavel Șaptefraț, procurorii care au examinat plângerile nu au descoperit elemente penale în acțiunile fiului colegului lor. Decizia a fost luată, deși acesta nici măcar nu a fost audiat.

<http://cuvintul.md/article/video-fiul-procurorului-sef-al-capitalei-milionar-prin-imprumuturi-nerambursate-si-promisiuni-neonorate/>

Cum arată fosta gospodărie din Ucraina a socrilor „milionari” ai procurorului Ruslan Popov”

Julieta Savitchi, 31.02.2020

Socrii procurorului general-adjunct, Ruslan Popov, au fost oameni simpli, muncitori, au dus un trai modest și e puțin probabil că au avut resurse să-l ajute pe ginere să-și ridice o gospodărie de milioane, sunt de părere locuitorii satului Utkonosovka (anterior Erdec-Burnu), raionul Ismail, Ucraina, localitatea de baștină a avocatei Iulia Popov, soția procurorului.

<https://anticoruptie.md/ro/stiri/reportaj-video-cum-arata-fosta-gospodarie-din-ucraina-a-socrilor-milionari-ai-procurorului-ruslan-popov>

Donații și proprietăți de bănuți: Cum se descurcă procurorii de la PC COCS

Julieta Savitchi, 28.02.2020

Cei mai mulți procurori din Procuratura pentru Combaterea Crimei Organizate și Cazuri Speciale (PCCOCS) dețin în proprietate imobile luxoase și mașini scumpe, prețul cărora de cele mai multe ori nu este acoperit de veniturile declarate legal. Pentru a-și putea încadra proprietățile în limitele veniturilor declarate oficial, unii dintre angajații de la PCCOCS recurg la diferite șiretlicuri, indicând donații din partea rudelor sau diminuând considerabil prețul bunurilor deținute.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/cum-se-descurca-procurorii-de-la-pccocs>

Istoria unei mite pentru procurori

Julieta Savițchi, 06.11.2019

O „remunerare” de 235 de mii de euro i-ar fi determinat pe procurorii Anticorupție să înceteze urmărirea penală și să-l elibereze din arest pe un om de afaceri, suspectat de spălare de bani în proporții deosebit de mari. Intermediarul care a filmat cu camera ascunsă momentul în care transmitea banii unei procurore, a raportat cazul la Procuratura Anticorupție. Cazul a fost mușamalizat, iar plângerea a fost iradiată de la evidență.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/video-istoria-unei-mite-pentru-procurori>

AFACEREA „APARTAMENTE PENTRU PROCURORI” sau cum familii cu copii sunt aruncate în stradă și moștenitorii lăsați fără drepturi

Julieta Savițchi, 19.10.2019

Pretind apartamente de la stat, chiar dacă au unde locui. Peste 270 de procurori din cei 350 care activează la moment în Chișinău au obținut în instanță dreptul la o locuință „de serviciu”. Pentru că fondul de locuințe libere din Capitală s-ar fi epuizat, unii oameni ai legii recurg la diferite scheme ca să obțină un apartament gratuit. În unele cazuri în spatele acestor acțiuni stau persoane care riscă să ajungă în stradă fiind scoase forțat din apartamentele râvnite de procurori. Investigația a fost pornită în baza unor sesizări pe Harta Corupției de pe portalului Centrului de Investigații Jurnalistice Anticorupție.md.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/afacerea-apartamente-pentru-procurori>

Afacerea camuflată a procurorului Chitroagă de lângă pădurea de la Năpădeni

Julieta Savițchi, 19.07.19

Procurorul Nicolae Chitroagă, președinte al Colegiului de Disciplină și Etică al Procurorilor, cel care până nu demult s-a aflat la șefia Procuraturii pentru Combaterea Crimei Organizate și Cazuri Excepționale (PCCOCS), deține o afacere în piscicultură pe teritoriul satului Năpădeni, raionul Ungheni. Afacerea este înregistrată pe numele fratelui și a nașului său de cununie și nu a fost declarată de procuror. Omul legii ar fi preluat afacerea, în 2005, printr-o schemă frauduloasă de la frații Mardari din satul Năpădeni. Cazul a fost sesizat pe Harta Corupției de către Nicolae Mardari. Omul susține că a fost înșelat de procuror și rudele acestuia.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/video-afacerea-camuflata-a-procurorului-chitroaga-de-langa-padurea-de-la-napadeni>

Ultimele detalii din dosarul mitei de 1,5 milioane de lei pentru doi procurori și trei polițiști

Victor Moșneag, 27.09.19

Dosarul penal în care sunt vizați procurorii oficiului Ciocana al Procuraturii Chișinău, Roman Clim și Eugen Tifoș, nu are o finalitate nici la un an și jumătate de la reținerea celor doi acuzaatori de stat, care, împreună cu trei polițiști, sunt anchetați pentru că ar fi estorcat de la reprezentanții unei companii 200 de mii de euro, primind, ulterior, conform informațiilor făcute publice de Procuratura Anticorupție, 70 de mii de euro și 6 mii de USD, echivalentul a aproximativ 1,5 milioane de lei. Dosarul se află în gestiunea Procuraturii Anticorupție, nefiind trimis în judecată, deși, anterior, doi polițiști care figurau în același dosar au fost condamnați.

<https://www.zdg.md/importante/ultimele-detalii-din-dosarul-mitei-de-15-milioane-de-lei-pentru-doi-procurori-si-trei-politisti/>

Plecări „subite” din Procuratură. Unii în demisie, alții în vacanțe

Victor Moșneag, 09.08.19

În perioada schimbării guvernării, mai mulți procurori care dețineau funcții de conducere în timpul fostei guvernări, formate în jurul Partidului Democrat, au plecat: unii au demisionat, alții și-au luat concedii. Cel mai recent caz este cel al procurorii Adriana Bețșor, șefa adjunctă a Procuraturii Anticorupție, care marți, 6 august, a depus cerere de eliberare din organele Procuraturii. Solicitarea i-a fost acceptată în aceeași zi de către procurorul general interimar, Dumitru Robu.

<https://www.zdg.md/investigatii/dosar/plecari-subite-din-procuratura-unii-in-demisie-altii-in-vacante/>

Procurori ajutați de părinți. Varianta 2018

Victor Moșneag, 01.07.2019

La fel ca și în anii precedenți, și în 2018, procurorii din R. Moldova declară că au beneficiat de donații generoase din partea părinților sau din partea unor rude apropiate. O analiză a ZdG arată că practic fiecare al șaptelea acuzator de stat a indicat în declarația sa de avere și interese pentru 2018 că a beneficiat de ajutor material.

<https://www.zdg.md/investigatii/ancheta/procurori-ajutati-de-parinti-varianta-2018/>

Cum trăiesc procurorii anticorupție: „modest” și din donații

Julieta Savițchi, 07.06.2019

Mai mulți procurori anticorupție și-au cumpărat în ultimii trei ani imobile și mașini scumpe. Prețul achizițiilor nu s-a încadrat însă întotdeauna în limita veniturilor legale. În ajutor le-au venit rudele, cu donații impresionante. Fiecare al doilea **procuror** anticorupție a beneficiat de ajutoare financiare. Mai mulți experți consideră că donațiile, care nu sunt interzise de lege, pentru unii funcționari publici reprezintă o „soluție” pentru a acoperi veniturile ilegale și a justifica achizițiile costisitoare.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/cum-traiesc-procurorii-anticoruptie-modest-si-din-donatii>

Rolul procurorilor anticorupție în distrugerea uneia dintre cele mai mari fabrici din Moldova

27.06.19

Reprezentanții Procuraturii Generale sunt obligați prin lege să examineze sesizările cetățenilor despre orice încălcări, iar cei din Procuratura Anticorupție au sarcina de a investiga rolurile persoanelor implicate în furtul miliardului și a face lumină în cazul Laundromatului. Însă în loc să-i tragă la răspundere pe cei vinovați, se pare că oamenii legii iau exemplul de la infractori.

<https://www.mold-street.com/?go=news&n=9079>

Cum trăiesc procurorii anticorupție în Moldova: Donații grase fără număr, case cadou, mașini pe gratis, credite fără dobândă

17.06.2019

Mai mulți procurori anticorupție și-au cumpărat în ultimii trei ani imobile și mașini scumpe. Prețul achizițiilor nu s-a încadrat însă întotdeauna în limita veniturilor legale. În ajutor le-au venit rudele, cu donații impresionante. Fiecare al doilea procuror anticorupție a beneficiat de ajutoare financiare. Mai mulți experți consideră că donațiile, care nu sunt interzise de lege, pentru unii funcționari publici reprezintă o „soluție” pentru a acoperi veniturile ilegale și a justifica achizițiile costisitoare.

<https://www.jurnal.md/ro/news/e95077a34b19fbad/cum-traiesc-procurorii-anticoruptie-in-moldova-donatii-grase-fara-numar-case-cadou-masini-pe-gratis-credite-fara-dobanda.html>

VIDEO // BOGĂȚIA CAMUFLATĂ a procurorului municipiului Chișinău

Julieta Savițchi , 22.04.2019

Procurorul municipiului Chișinău Ștefan Șaptefrați a construit în mai puțin de un an o casă impunătoare în localitatea Cheltuitori din comuna Tohatin, suburbie a Capitalei. Imobilul, evaluat de experți în domeniu, la câteva milioane de lei, este înscris pe numele fiicei sale, Maria, care, la fel ca și soțul ei, este funcționară publică și nu pare să aibă resurse pentru o astfel de proprietate. Șeful Procuraturii municipale, cu salariu de funcționar public, este singurul întreținător în familie. El recunoaște că și-a ajutat fiica și susține că are destui bani ca să-și întrețină material copiii. Mai mult, casa din Tohatin, în care locuia anterior procurorul cu familia sa, nu mai apare în declarația pe venituri din 2018.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/video-bogatia-camuflata-a-procurorului-municipiului-chisinau?fbclid=IwAR2wXWlJqwxRixYNMPxW2vKtlBhK-Lt7QJEVMnw63QKZ9YliO9tqkg1ZBOs>

Salariile și achizițiile procurorilor șefi în 2018

Victor Moșneag, 19.04.19

În 2018, procurorii șefi ai Procuraturii Generale, Procuraturii mun. Chișinău, Procuraturii Anticorupție și Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale au beneficiat de salarii lunare de peste 25 de mii de lei. Unii dintre ei și-au cumpărat mașini scumpe sau apartamente.

<https://www.zdg.md/importante/salariile-si-achizițiile-procurorilor-sefi-in-2018/>

Procurorul cu trecut controversat, activitate și calificare „excelentă” în 2018

Victor Moșneag, 02.04.19

Niciun procuror din R. Moldova evaluat în 2018 nu a primit calificativele „insuficient” și „eșuat” în cadrul evaluărilor ordinare la care au fost supuși de către Colegiul de Evaluare a Performanțelor Procurorilor. Și 2019 a început „cu dreptul” pentru acuzatorii de stat: Viorel Morari, procurorul șef al Procuraturii Anticorupție a fost evaluat cu calificativul „excelent”, cel mai înalt grad de calificare pe care-l poate obține un procuror din R. Moldova, conform regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Colegiului de Evaluare a Performanțelor Procurorilor și modul de evaluare a performanțelor procurorilor.

<https://www.zdg.md/importante/procurorul-cu-trecut-controversat-activitate-si-calificare-excelenta-in-2018/>

Judecătorii și procurorii NU sunt buni de plată

Victor Moșneag, 30.08.2018

Curtea Supremă de Justiție a pus punct final în toate dosarele în care mai mulți judecători și procurori au fost acționați în judecată de Ministerul Justiției, după ce statul a fost condamnat, în urma deciziilor luate de aceștia, la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului. În toate dosarele, pretențiile statului au fost respinse, astfel că niciun judecător și niciun procuror de la care statul a cerut prin „acțiuni de regres” recuperarea prejudiciului cauzat în urma condamnării R. Moldova la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului nu va scoate vreun ban din buzunar.

<https://www.zdg.md/importante/final-judecatorii-si-procurorii-nu-sunt-buni-de-plata/>

Procurorul din spatele unei construcții cu scandal din centrul capitalei, declarat nevinovat de Inspectia Procurorilor

Victor Moșneag, 24.08.18

Inspectia Procurorilor din cadrul Procuraturii Generale nu a identificat „niciun temei de tragere la răspundere disciplinară” a procurorului Andrei Dulgheru, după ce ZdG a scris că acesta gestionează, de facto, construcția unui spațiu comercial din centrul Chișinăului, spre nemulțumirea vecinilor care locuiesc în zonă.

<https://www.zdg.md/importante/procurorul-din-spatele-unei-constructii-cu-scandal-din-centrul-capitalei-declarat-nevinovat-de-inspectia-procurorilor/>

Daruri pentru procurorii care imi verifică activitatea

Victor Moșneag, 24.09.18

Administrația publică locală din orașul Codru, municipiul Chișinău, a oferit terenuri care valorează câteva zeci de mii de euro familiilor a doi foști șefi ai Procuraturii sectorului Centru, instituție abilitată să examineze legalitatea activității autorității publice locale. Terenurile au fost oferite gratuit după ce câte un membru al familiilor celor doi acuzatori de stat și-au făcut vize de reședință în imobilele unui consilier local de la Codru.

<https://www.zdg.md/investigatii/ancheta/daruri-pentru-procurorii-care-imi-verifica-activitatea/>

Pensionarii de lux ai justiției moldovenești

Mariana Rață, Vitoria Moldovanu, 05.06.2018

Câteva modificări legislative operate în ultimii ani, prin care au fost schimbate condițiile de pensionare și de achitare a indemnizației viagere pentru justițiarilor moldoveni, au determinat mai mulți judecători și procurori pensionați să se adreseze în judecată pentru a cere pensii mai mari. Astăzi, fiecare al doilea procuror pensionar are sau a avut un proces în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care cere pensie în valoare de 75% din salariul procurorului în ultima funcție deținută. Mai mulți dintre foștii procurori identificați de Centrul de Investigatii Jurnalistice, care au obținut în instanță dreptul la pensii de peste 11.000 de lei, sunt soți ai unor judecătore sau foste judecătore. În cazul magistraților, fiecare al cincilea judecător din sistem este deja pensionar și, pe lângă salariul generos, beneficiază și de o pensie care în unele cazuri depășește 20.000 de lei pe lună. Chiar și așa, unii magistrați cer recalcul în instanță pentru pensii și mai mari.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/pensionarii-de-lux-ai-justitiei-moldovenesti>

Procurori „ajutați” de părinți cu donații de milioane

Victor Moșneag 20.04.2018

Conducătorii Procuraturii Generale și cei ai procuraturilor de profil au primit, în 2017, salarii de peste 20 de mii de lei pe lună. Procurorul general, de exemplu, a beneficiat de un salariu de puțin peste 30 de mii de lei. Deși, în 2017, majoritatea procurorilor-șefi nu au făcut achiziții, unii acuzatori de stat au intrat, totuși, în posesia unor apartamente sau mașini de lux.

<https://www.zdg.md/investigatii/ancheta/procurori-ajutati-de-parinti-cu-donatii-de-milioane/>